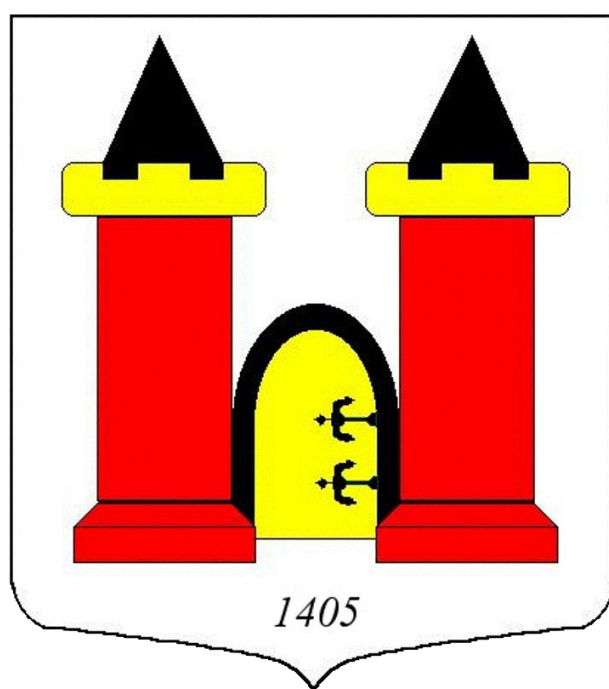

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu
Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz
na lata 2024 – 2032

Luty 2024 r.

Opracowanie wykonano
przez

Autor opracowania:

Bartosz Supeł

Spis treści

<u>METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO</u>	5
<u>INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU, DOKUMENTU STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY PRZEDBÓRZ NA LATA 2024 – 2032 I POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI</u>	7
<u>ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA</u>	20
OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	20
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNOFIZYCZNE, GEOMORFOLOGIA	20
WARUNKI KLIMATYCZNE	24
HYDROGRAFIA	25
UKSZTAŁTOWANIE TERENU	26
BUDOWA GEOLOGICZNA I WARUNKI GLEBOWE	30
WARUNKI PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE	33
ISTNIEJĄCE OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ	33
<u>ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM</u>	40
POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	40
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	47
OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	57
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	58
HAŁAS	58
PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	59
PODSUMOWANIE	63
<u>OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU</u>	65
<u>OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO</u>	66
PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	83
PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE CELE	88
<u>PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU</u>	93

<u>ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY</u>	<u>95</u>
<u>METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA</u>	<u>96</u>
<u>TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO</u>	<u>96</u>
<u>STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM</u>	<u>97</u>

Metodyka sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu **Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032** są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032 została przygotowana na podstawie umowy zawartej z Gminą Przedbórz przez firmę GRANTS Consulting Sp. z o.o.

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032 zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- zawierać informacje o zastosowanych metodach przy sporządzaniu analiz,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,

- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogące być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Jednocześnie prognoza zawiera oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie gminy Przedbórz oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Ponadto w prognozie przeanalizowano uwzględnienie w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032 strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach oraz prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych do tych dokumentów (m.in. Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do 2030 r.).

Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w gminie Przedbórz oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji programu.

Informacje o zawartości, głównych celach projektu, dokumentu Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032 i powiązaniach z innymi dokumentami

Strategia rozwoju gminy określa scenariusz rozwoju dla danej jednostki samorządu terytorialnego. Dokument definiuje cele strategiczne, ale również wskazuje konkretne grupy projektów, zadania inwestycyjne i społeczne umiejscowione w określonym przedziale czasowym. Niniejszym dokument został przygotowany na okres obowiązywania nowego budżetu Unii Europejskiej zgodnie z perspektywą finansową na lata 2021 – 2027 włączając w to zasadę N + 3. Opracowanie strategii jest ważne z punktu widzenia zmieniającej się sytuacji geopolitycznej, społeczno-gospodarczej kraju, województwa, powiatu oraz samej gminy. Nowa rzeczywistość wywołana skutkami pandemii wirusa SARS-CoV-2 sprawia, że samorządy już stoją przed trudnym wyzwaniem poprawy sytuacji po okresie przymusowego zamrożenia gospodarki. Dodatkowo dochodzą niepokoje związane z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, co spowodowało realne zagrożenie dla pokoju w Europie. Skutki trwającej wojny są nieprzewidywalne, choć na pewno mają i dalej będą miały wpływ na rynek surowców, rosnącą inflację i ryzyko stagflacji w Polsce.

Realizacja założeń strategii jest związana z możliwościami pozyskiwania środków krajowych i europejskich. Jej wdrażanie przypadnie na nowy okres programowania Unii Europejskiej oraz możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych w perspektywie finansowej na lata 2021 – 2027, ale także planami odbudowy po walce z pandemią dzięki funkcjonowaniu Instrumentu Odbudowy i Zwiększenia Odporności tzw. Krajowego Planu Odbudowy.

Planowanie i zarządzanie w samorządach w oparciu o dokumenty strategiczne jest podstawą efektywnego administrowania oraz współpracy samorządowej, ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym dotacji przeznaczonych na realizację określonych projektów. Strategia pozwala na koordynowanie działań różnych instytucji działających w sferach społecznych oraz gospodarczych na terenie gminy oraz integruje te podmioty wokół priorytetowych kierunków działań. Dokument określa priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na terenie gminy. Strategia stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia projektów współfinansowanych ze środków krajowych i strukturalnych Unii Europejskiej takich jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz

Społeczny i innych m.in. Europejskiego Instrumentu Odbudowy, funduszy norweskich i funduszy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Strategia pełni następujące funkcje:

- kierunkową dla władz gminnych, środowisk naukowych i biznesowych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, ale także dla wszystkich mieszkańców gminy;
- koordynacyjną dla innych dokumentów programowych i planistycznych na poziomie gminnym;
- informacyjną dla mieszkańców, inwestorów, partnerów, itp.;
- promocyjną w kontekście lokalnym, regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowym.

Strategia powstała zgodnie z nowymi przepisami, 12 listopada 2020 r. weszła w życie nowelizacja Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – podstawowego aktu prawnego, który reguluje w Polsce politykę rozwoju. Uchwalona w lipcu 2020 roku nowela nadaje nowy kształt systemowi strategicznego zarządzania krajem i wprowadza nowe instrumenty polityki regionalnej. Na szczeblu lokalnym potwierdzono praktykę opracowywania i uchwalania strategii rozwoju gminy: wiele samorządów terytorialnych przygotowywało dotychczas strategie rozwoju, jednak nie były one osadzone w przepisach prawnych. Punktem wyjścia do prac nad strategią było opracowanie Diagnozy społeczno – gospodarczej i przestrzennej. Jej zadaniem było scharakteryzowanie potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo-infrastrukturalne. Diagnoza strategiczna jest kanwą do opracowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych.

Wizja Miasta i Gminy Przedbórz:

"Przedbórz - Miejsce Harmonii i Zrównoważonego Rozwoju"

Wizją Miasta i Gminy Przedbórz jest stworzenie harmonijnego środowiska, które łączy tradycję z nowoczesnością, inspirowa innowacje, sprzyja aktywnemu życiu społeczności oraz dba o zrównoważony rozwój na rzecz obecnych i przyszłych pokoleń. Pragniemy, aby Przedbórz był miejscem, w którym każdy mieszkaniec czuje się bezpiecznie, dumnie identyfikuje się z lokalną społecznością, a wartości wspólnotowe stanowią fundament życia społecznego.

Misja Miasta i Gminy Przedbórz:

"Nasza Misja to Wspólny Rozwój w Szacunku do Dziedzictwa i Środowiska"

Misją Miasta i Gminy Przedbórz jest tworzenie otoczenia sprzyjającego pełnemu rozwojowi każdego mieszkańca, opartego na szacunku do historii, tradycji oraz przyrody. Dążymy do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, wspierając przedsiębiorczość, edukację, kulturę i innowacje. Pragniemy, aby Przedbórz był miejscem, które inspirowało do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, rozwijania pasji oraz budowania silnych więzi społecznych. Nasza misja opiera się na trosce o dziedzictwo kulturowe, rozwijanie potencjału społeczności lokalnej i dbałość o ekologiczne środowisko, w którym żyjemy i pracujemy.

Strategia Rozwoju Gminy określa najważniejsze kierunki rozwoju gminy, będące odpowiedzią na wytypowane główne wyzwania rozwojowe. Chcąc zdefiniować kluczowe kierunki rozwoju oraz wytypować właściwe projekty do realizacji dla potrzeb niniejszej strategii dokonano analizy i pogrupowania zdiagnozowanych wyzwań w mieście i gminie Przedbórz w trzech najważniejszych wymiarach mianowicie społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Wyzwania = co chcemy osiągnąć?

A. Wymiar społeczny

- ✓ Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej;
- ✓ Zwiększenie dostępności i podniesienie standardów infrastruktury kulturalnej;
- ✓ Poprawa jakości i dostępności usług opieki zdrowotnej na poziomie gminnym;
- ✓ Promowanie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- ✓ Rozwój infrastruktury społecznej w zakresie mieszkań komunalnych;
- ✓ Aktywizacja społeczna i integracja seniorów.

B. Wymiar gospodarczy

- ✓ Tworzenie ram dla rozwoju agroturystyki na terenie gminy;
- ✓ Wykorzystanie potencjału zalewu w Przedborzy oraz rzeki Pilicy poprzez wsparcie rozwoju turystyki i rekreacji w gminie;
- ✓ Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju OZE;

C. Wymiar przestrzenny

- ✓ Zwiększenie dostępności i jakości usług publicznych związanych z zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków;
- ✓ Poprawa dostępności komunikacyjnej i spójności terytorialnej gminy;

- ✓ Ochrona środowiska naturalnego oraz poprawy efektywności energetycznej budynków;
- ✓ Uregulowanie gospodarki przestrzennej;
- ✓ Rozwój infrastruktury technicznej, w tym sieci drogowej, wodociągowej i kanalizacyjnej, oraz oświetlenia ulicznego;
- ✓ Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego gminy.

Wyzwania:

- I. Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej;
- II. Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych;
- III. Wsparcie rozwoju systemu edukacyjnego oraz sportu;
- IV. Rozwój kultury i bogata oferta zagospodarowania czasu wolnego;
- V. Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej;
- VI. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego;
- VII. Rozwój opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

Cel strategiczny 1 – Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej

Istotnym aspektem funkcjonowania samorządu gminnego jest efektywne zaspokajanie potrzeb lokalnej społeczności. To właśnie samorząd ponosi odpowiedzialność za wszelkie kwestie publiczne dotyczące życia mieszkańców w ramach danej jednostki terytorialnej. Organy samorządowe odgrywają kluczową rolę w zadowalaniu potrzeb mieszkańców. Sukces gminy w znacznym stopniu zależy od umiejętności efektywnego zarządzania zasobami oraz wykorzystywania dostępnych szans rozwojowych. Ważne jest wzmocnienie struktury infrastrukturalnej, aby gmina mogła świadczyć usługi publiczne na najwyższym poziomie i stworzyć odpowiednie warunki dla zrównoważonego rozwoju.

Cele operacyjne:

- 1.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej ochronie środowiska;
- 1.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej dla rozwoju społeczeństwa;
- 1.3 Wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej;
- 1.4 Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych.

Cel strategiczny 2 – Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych

Przyciągnięcie inwestycji do gminy zależy od wielu czynników zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Aby zainteresowanie Gminą Przedbórz wzrosło, konieczne jest skuteczne promowanie dogodnych terenów inwestycyjnych. Ważne jest również przygotowanie tych obszarów pod względem formalno-prawnym oraz zapewnienie niezbędnej infrastruktury. Kluczowe znaczenie ma także sprzyjający klimat współpracy samorządu z inwestorami, przyjazna polityka podatkowa, pomoc w załatwianiu spraw administracyjnych oraz wspólna promocja gospodarcza.

Cele operacyjne:

- 2.1 Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju działalności gospodarczej, w tym turystyki, rolnictwa;
- 2.2 Efektywny rozwój działalności rolnej, w tym przestrzeganie zasad, technik i metod stosowanych przez rolników i producentów żywności w celu zrównoważonego i efektywnego prowadzenia produkcji rolnej;
- 2.3 Wsparcie rozwoju gospodarczego;

Cel strategiczny 3 - Edukacja, sport

Edukacja staje się priorytetowym zadaniem, będąc jednocześnie inwestycją w przyszły potencjał. Główne obszary działań powinny skupić się na poprawie jakości i efektywności systemu edukacyjnego, co wymaga podejmowania działań mających na celu podniesienie standardów kształcenia i rozwijanie umiejętności niezbędnych dla społeczeństwa. Realizacja tego celu wymaga również działań mających na celu uczynienie nauki atrakcyjniejszą, wspieranie aktywności obywatelskiej oraz zapewnienie równości szans. Ponadto, nowoczesna infrastruktura sportowa i atrakcyjna oferta nie tylko umożliwiają realizację pasji sportowych, ale również przyczyniają się do poprawy ogólnego stanu zdrowia mieszkańców gminy.

Cele operacyjne:

- 3.1 Rozwój oferty edukacyjnej dzieci i młodzieży;
- 3.2 Tworzenie warunków dla powstania baz sportowych;
- 3.3 Poprawa stanu infrastruktury oświatowej;

Cel strategiczny 4 - Kultura i organizacja czasu wolnego mieszkańców

Działalność i rozwój instytucji kultury oraz powszechna aktywność kulturalna powinny być początkowym ogniwem w rozwoju społecznym gminy. Również umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego prowadzi do poprawy jakości życia oraz korzystania z zasobów kultury. Prawdziwy rozwój społeczności lokalnych możliwy jest wyłącznie w oparciu o świadome i sprawne organizacyjnie społeczeństwo obywatelskie, w którym mieszkańcy mają poczucie odpowiedzialności za sprawy publiczne, podejmują inicjatywę we wszystkich dziedzinach życia.

Cele operacyjne:

- 4.1 Budowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi kultury;
- 4.2 Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej;
- 4.3 Wzrost poziomu integracji i aktywności społeczeństwa;

Cel Strategiczny 5. Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej

Potencjał turystyczny gminy stanowi doskonałą podstawę do rozwijania sektora turystycznego. Konieczne jest stworzenie odpowiednich warunków oraz realizacja inicjatyw, które przyczynią się do powstawania nowych, atrakcyjnych dla gości produktów turystycznych.

Cele operacyjne:

- 5.1 Podniesienie atrakcyjności Gminy;
- 5.2 Wsparcie rozwoju turystyki;

Cel strategiczny 6 - Bezpieczeństwo publiczne

Podniesienie poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności jest niezbędne, aby gmina mogła efektywnie spełniać oczekiwania i być przyjazna dla swoich mieszkańców. W obszarze bezpieczeństwa publicznego, a także w kontekście

ochrony przed powodzią i pożarami, istotna jest skuteczna koordynacja działań służb i instytucji oraz tworzenie systemów i procedur umożliwiających szybką reakcję na sytuacje kryzysowe.

Cele operacyjne:

6.1 Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego.

Cel strategiczny 7 - System opieki zdrowotnej i pomocy społecznej

Procesy wykluczenia i marginalizacji społecznej dotyczą część mieszkańców gminy. Problem wykluczenia osób, należy rozwiązać kompleksowym podejściem, angażując różne instytucje oraz organizacje, adekwatnie do przyczyn wykluczenia społecznego, co przyczyni się do wprowadzenia lokalnych rozwiązań o charakterze zapobiegawczym. Bezpieczeństwo zdrowotne ludności osiągane będzie poprzez rozwój wczesnej diagnostyki, zwiększenie dostępności do usług oraz profilaktykę i promocję zdrowia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistki ambulatoryjnej, a także ratownictwa medycznego

Cele operacyjne:

- 7.1 Wsparcie systemu opieki zdrowotnej;
- 7.2 Wsparcie systemu pomocy społecznej;
- 7.3 Ograniczanie negatywnych skutków procesów i zjawisk występujących w gminie;
- 7.4 Wspieranie inicjatyw społecznych.

Cel strategiczny 8 - Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej polityki przestrzennej gminy

Cele operacyjne:

- 8.1 Wsparcie procesu zamieszkania, wsparcie osadnictwa;
- 8.2 Wyznaczenie terenów pod inwestycje.

Cel strategiczny 9 - Działania wspierające skuteczne zarządzanie gminą, w tym wdrażanie strategii rozwoju

Ważnym czynnikiem zapewniającym sprawne funkcjonowanie samorządu jest posiadanie odpowiednio wykwalifikowanej kadry oraz dostęp do odpowiednich narzędzi. Dlatego też dla zrównoważonego rozwoju gminy istotne są działania podnoszące kompetencje kadry urzędniczej oraz jednostek organizacyjnych, rozwój cyfryzacji i zapewnienie powszechnego dostępu do e- usług oraz skuteczne kierowanie wdrażaniem strategii rozwoju.

Cele operacyjne:

- 9.1 Wysoka jakość i efektywność usług administracji;
- 9.2 Rozwój e-usług w administracji publicznej;
- 9.3 Rozwój partycypacji społecznej poprzez skuteczną promocję strategii rozwoju.

Całość strategicznych celów do zrealizowania do 2032 roku w dokumencie zamykają rozdziały dotyczące spójności z europejskimi i regionalnymi dokumentami strategicznymi, a także rekomendacjami wdrożeniowymi zawierającymi ogólny zapis działań, jakie należy podjąć w celu realizacji celów, a następnie ich monitoringiem i ewaluacją.

Projekt Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz ma dwudzielną strukturę. Rozpoczyna się diagnozą sytuacji, na terenie analizowanej gminy, podsumowaną analizą SWOT. Druga część ma charakter prognostyczny – składa się na nią opis misji i wizji oraz cele, dzięki realizacji których wizja ta będzie mogła zostać urzeczywistniona.

Powiązanie projektu z innymi dokumentami oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Dokonując analizy celów sformułowanych w projekcie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032 oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

Projekt Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032 został opracowany zgodnie wieloma dokumentami opracowanymi we wcześniejszym czasie na szczeblu krajowym, regionalnym.

Cele i zadania przedstawione w projekcie opracowania wpisują się w cele strategiczne zawarte w poniższych dokumentach:

- Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027,
- Europejski Zielony Ład (EU Green Deal),
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.

Dokumenty nadrzędne szczebla europejskiego, krajowego i wojewódzkiego

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

Nowa wizja rozwoju nakreślona w Agendzie koncentruje się na pięciu wielkich zmianach transformacyjnych określonych, jako zasada 5P (People, Planet, Prosperity, Peace, Partnership):

- Ludzie (People)

Nie pomijanie nikogo, czyli docieranie do grup wykluczonych, tworzenie warunków i możliwości korzystania z powszechnych praw człowieka i osiągnięć gospodarczych przez wszystkich ludzi, zagwarantowania równego dostępu do zasobów ekonomicznych, podstawowych usług, ziemi, zasobów naturalnych, technologii i finansów.

- Planeta (Planet)

Tworzenie trwałych podstaw zrównoważonego rozwoju poprzez zintegrowanie społecznych, gospodarczych i środowiskowych aspektów rozwoju, zbudowanie modelu rozwoju, który będzie sprzyjał wzrostowi gospodarczemu i większemu włączeniu społecznemu oraz racjonalnie wykorzystywał zasoby środowiska naturalnego, a poprzez to osiąganie lepszej jakości życia oraz rozwiązywanie problemu ubóstwa.

- Dobrobyt (Prosperity)

Przekształcanie gospodarek sprzyjające tworzeniu miejsc pracy i zapewnieniu inkluzywnego rozwoju, w tym przestawienie się na zrównoważone modele konsumpcji i produkcji, przy wykorzystaniu nowych technologii i potencjału biznesu, zapewnienie dostępu do dobrej edukacji, opieki zdrowotnej, czystej wody, elektryczności, transportu, telekomunikacji, ułatwianie podejmowania działalności gospodarczej, inwestowania, wymiany handlowej; zintensyfikowanie zrównoważonego rozwoju miast.

- Pokój (Peace)

Budowanie pokoju oraz skutecznych, sprawiedliwych, otwartych i odpowiedzialnych instytucji gwarantujących wzmocnienie roli prawa, włączenie społeczne i współdecydowanie, wzmocnienie roli i odpowiedzialności instytucji, które powinny wspierać rządy prawa, prawo własności, wolność słowa i mediów, wolność polityczną, dostęp do sprawiedliwości, niedyskryminowanie kogokolwiek.

- Partnerstwo (Partnership)

Nowe globalne partnerstwo polegające na solidarności, współpracy, odpowiedzialności i przejrzystości podejmowanych działań, dotyczy to zarówno partnerstwa pomiędzy rządami, jak i administracją lokalną, regionalną, środowiskami naukowymi, biznesem i wszystkimi zainteresowanymi stronami i grupami.

Europejski Zielony Ład (EU Green Deal)

Europejski Zielony Ład (EU Green Deal) to kompleksowa strategia Unii Europejskiej dotycząca ochrony środowiska oraz przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym. Tym samym Europa do 2050 r. aspiruje do bycia pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu. Plan ambitny, ale możliwy do zrealizowania, biorąc pod uwagę pełne zaangażowanie wszystkich państw członkowskich w jego realizację. Głównym celem, obok neutralności klimatycznej, jest przede wszystkim ochrona życia ludzkiego oraz zwierząt i roślin, przy jednoczesnym wsparciu transformacji energetycznej na rzecz czystej technologii.

Założenia projektu strategii obejmują szereg celów długoterminowych dotyczących zaspokojenia potrzeb mieszkańców i trwałego rozwoju Gminy przy wykorzystaniu jej wszystkich potencjałów. Cele wyszczególnione w Strategii Europejski Zielony Ład to 10 założeń, z którym zbieżny jest projekt Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032.

1. Europa bez zanieczyszczeń - zanieczyszczenie powietrza, wody oraz rozwiązanie problemu zanieczyszczenia przemysłowego;
2. Przejście na gospodarkę cyrkulacyjną - przyjęcie nowego planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym;
3. Program "Farm to Fork" - cele dotyczące redukcji chemicznych pestycydów (50% do 2030 r.), nawozów i zwiększenie powierzchni upraw organicznych;
4. Zielona Wspólna Polityka Rolna - wysokie ambicje środowiskowe i klimatyczne w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej;
5. Mechanizm JUST Transition - wsparcie finansowe dla regionalnych planów transformacji energetycznej;
6. Finansowanie transformacji - fundusze na zielone innowacje i inwestycje publiczne;

7. Czysta, przystępna cenowo i bezpieczna energia - ocena ambicji państw członkowskich ujętych w ramach krajowych planów w zakresie energii i klimatu;
8. Osiągnięcie neutralności klimatycznej - propozycja pierwszej ustawy klimatycznej zapisującej cel neutralności klimatycznej do 2050r.;
9. Zrównoważony transport - przyjęcie strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności, a także przegląd dyrektywy w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych i rozporządzenia TEN-T;
10. Ochrona europejskiego kapitału naturalnego - propozycja strategii UE na rzecz różnorodności biologicznej do 2030 r.

Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027

W Polityce Spójności zawarto cele i działania, które są zbieżne z założeniami zawartymi w projekcie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032, główne z nich zestawiono poniżej:

1. Inteligentniejsza Europa (innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza),
2. Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa (w tym transformacja sektora energetycznego, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, dostosowanie do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem),
3. Bardziej połączona Europa (mobilność i łączność TIK),
4. Bardziej prospołeczna Europa (europejski filar praw socjalnych),
5. Europa bliższa obywatelom (zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz inicjatywy lokalne).

Cele horyzontalne:

- Budowanie potencjału administracyjnego,
- Współpraca między regionami i ponad granicami (osadzenie współpracy w głównym nurcie).

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego

fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

W „Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju...” zawarto cele i działania, które są zbieżne z założeniami zawartymi w projekcie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032, główne z nich zestawiono poniżej:

- I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);
- II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);
- III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

Główne cele Krajowej Strategii to:

1. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska,
2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych,
3. Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego,
4. Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek,
5. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach,
6. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami,
7. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030 r. wymaga podjęcia następujących działań: budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,

- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego),
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

W PEP2040 podejmowane są strategiczne decyzje inwestycyjne, mające na celu wykorzystanie krajowego potencjału gospodarczego, surowcowego, technologicznego i kadrowego oraz stworzenie poprzez sektor energii dźwigni rozwoju gospodarki, sprzyjającej sprawiedliwej transformacji.

Główne filary strategii:

1. Sprawiedliwa transformacja,
2. Zeroemisyjny system energetyczny,
3. Dobra jakość powietrza.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Głównym celem Strategii jest poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy jednoczesnym respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Najważniejsze kierunki rozwoju regionu łódzkiego zidentyfikowano w trzech strategicznych dla województwa sferach: gospodarczej, społecznej i przestrzennej:

- Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka,
- Obywatelskie społeczeństwo równych szans,
- Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

Główne cele Strategii rozwoju województwa łódzkiego, z którym są powiązane cele zapisane w projekcie „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032”:

1. ochrona i kształtowanie krajobrazu,
2. zwiększenie dostępności transportowej,
3. nowoczesna energetyka w województwie,
4. adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska,
5. zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego,
6. wsparcie rozwoju MŚP,
7. wsparcie sektora rolnego i jego konkurencyjności,
8. podnoszenie jakości kapitału ludzkiego,
9. rozwój kapitału społecznego,
10. poprawa stanu zdrowia mieszkańców,
11. ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Analiza stanu środowiska gminy Przedbórz została przeprowadzona w oparciu o gminne dokumenty dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego gminy, m.in. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przedbórz, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przedbórz, Raporty o stanie gminy, sprawozdania z działalności jednostek organizacyjnych.

W związku z powyższym niniejsza prognoza omawia wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w harmonogramie zamieszczonym w projekcie strategii. Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane zamieszczone w projekcie strategii, przekazane przez gminę oraz zgromadzone samodzielnie przez wykonawcę, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania, raporty i analizy.

Położenie geograficzno-fizyczne, geomorfologia

Przedbórz to gmina miejsko-wiejska, położona w wschodniej części powiatu radomszczańskiego w województwie łódzkim. Stanowi jedną z trzynastu gmin powiatu radomszczańskiego. Gmina Przedbórz składa się z 1 miasta o tej samej nazwie oraz 28 sołectw, które tworzy 56 wsi. Obszar gminy liczy 190 km². Gmina Przedbórz jest miejscem

o niezwyklejch walorach krajobrazowych i przyrodniczych. Mimo bliskości dużych metropolii może poszczycić się utrzymaniem na swoim terenie atmosfery ciszy i spokoju. Dzięki temu jest to wspaniały obszar do mieszkania i życia, ale także turystyki weekendowej. Gmina Przedbórz leży u podnóża Pasma Przedborsko-Małoskiego, na jej terenie znajduje się najwyższe wzniesienie województwa łódzkiego Fajna Ryba - 347 m n.p.m. Lasy stanowią ok. 54 % powierzchni Ziemi Przedborskiej, zapewniając wyjątkowe walory przyrodnicze. W 1988 roku na terenie gminy został utworzony Przedborski Park Krajobrazowy.

Miasto i gmina Przedbórz jest gminą wiejsko – miejską. Pod względem geograficznym leżą na Wyżynie Przedborskiej. Administracyjnie gmina Przedbórz stanowi jedną z trzynastu gmin powiatu radomszczańskiego i graniczy:

- od północy z gm. Aleksandrów,
- od zachodu z gm. Ręczno, Masłowice, Wielgomłyny
- od wschodu z gm. Fałków, Słupia i Krasocin
- od południa z gm. Kluczewsko, Żarnów.

Powierzchnia gminy wynosi 190 km². Liczba sołectw 28, a liczba miejscowości 56.

Przedbórz na tle powiatu radomszczańskiego¹

¹ <https://przedborz.biuletyn.net/archiwum/?menu=2846>

Gmina i Miasto Przedbórz²

² <https://przedborz.biuletyn.net/archiwum/?menu=2846>

Geomorfologia

Lokalizacja gminy w ramach regionów fizycznogeograficznych według J. Kondrackiego

Warunki klimatyczne

Klimat województwa łódzkiego ma charakter wybitnie przejściowy. Przejściowość ta związana jest z przenikaniem się strefy kontynentalnej i oceanicznej oraz wpływów Morza Bałtyckiego, gór i wyżyn na kształtowanie się klimatu. Największe dawki promieniowania słonecznego docierają w czerwcu (ponad $19 \text{ MJ m}^{-2} \text{ d}^{-1}$), a najmniejsze w grudniu (poniżej $2 \text{ MJ m}^{-2} \text{ d}^{-1}$). Roczny bilans promieniowania słonecznego jest dodatni i wynosi od $3,6 \text{ MJ m}^{-2} \text{ d}^{-1}$ do $3,9 \text{ MJ m}^{-2} \text{ d}^{-1}$. Najcieplejsza jest południowo-zachodnia część województwa, a najchłodniejsze są najwyższe obszary Wyżyny Łódzkiej. Średnie roczne temperatury powietrza dla Łodzi wynoszą od $8,6$ do $8,8^\circ\text{C}$. Najbardziej zmienne pod względem termicznym są okresy zimowe, przy czym długotrwałe i silne mrozy występują rzadko. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, najcieplejszym lipiec.

Teren gminy znajduje się w centrum przejściowego i zmiennego klimatu w łódzkiej dzielnicy klimatycznej (wg R. Gumińskiego). Klimat taki charakteryzuje się dużą zmiennością pogody oraz zróżnicowanymi warunkami meteorologicznymi w poszczególnych latach. Średnia roczna temperatura wynosi $+7,6^{\circ}\text{C}$, roczna ilość opadów nie przekracza 600 mm, w gminie dominują wiatry z kierunku zachodniego, północno-zachodniego, a w okresie zimy południowo-zachodniego. Okres wegetacyjny tego rejonu charakteryzuje się niedoborem wody, natomiast okres zbierania plonów – nadmiarem opadów. Przesunięcie pory deszczowej na koniec lata powoduje znaczne utrudnienia w pracach polowych.

Na terenie gminy Przedbórz, podobnie jak i na obszarze całej Polski Środkowej, wyraźnie uwidacznia swoje cechy klimat przejściowy wywołany ścieraniem się mas powietrza polarnomorskiego i polarnokontynentalnego. W ciągu roku przeważa tu cyrkulacja zachodnia.

Lokalne warunki klimatu można scharakteryzować następująco:

- doliny rzek, tworzące im obszary podmokłe, oraz podmokłości trwałe płaskich powierzchni tarasów akumulacyjnych, tam gdzie występują osady organiczne (rejon Piskorzeńca) posiadają szczególnie niekorzystne warunki klimatyczne, tak termiczne jak i wilgotnościowe. Występuje tu duże prawdopodobieństwo zalegania przygruntowych przymrozków i mgieł, stagnacja chłodnego i wilgotnego powietrza, niedostateczne przewietrzanie oraz inwersje temperatury. Są to tereny niewskazane dla zabudowy mieszkaniowej, którym należy pozostawić dotychczasowe formy zagospodarowania (trwałe użytki zielone) i nie lokalizować barier utrudniających bądź uniemożliwiających grawitacyjny spływ chłodnego powietrza.
- zwarte kompleksy leśne charakteryzujące się swoistymi warunkami klimatycznymi, niewielkimi wahaniami temperatury, znaczną zaciszą, podwyższoną wilgotnością – wpływają dodatnio na klimat terenów przyległych, podnosząc ich walory krajobrazowe i zdrowotne.

Hydrografia

Główną osią hydrologiczną obszaru jest rzeka Pilica. Jest ona najdłuższym lewym dopływem Wisły. Jej krasowe źródła znajdują się w okolicach miasta Pilica na wysokości 350 m n.p.m., ujście do Wisły zaś - w okolicach wsi Mniszew (96 m n.p.m.). Łączna długość rzeki wynosi 319 km, a powierzchnia dorzecza 9 273 km². Wody Pilicy są stosunkowo czyste. Rzeka jest nieuregulowana, ma naturalny charakter - występują nań liczne meandry i starorzecza. Rzekami odwadniającymi omawiany teren są Pilica i jej dopływy. Zlewnia rzeki Pilicy stanowi jednocześnie wschodnią granicę gminy. Wody Pilicy, niegdyś na znacznym odcinku zanieczyszczone, obecnie posiadają III, a nawet II klasę czystości. Wody powierzchniowe są związane głównie z dolinami rzek i ich obniżeniami tworzącymi

podmokłości. Cały obszar gminy położony jest w środkowej części zlewni Pilicy, a głównymi rzekami odwadniającymi jest Pilica i jej prawobrzeżny dopływ Czarna.

Sieć hydrograficzną gminy uzupełniają ponadto liczne mniejsze strumienie i cieki, jak również szereg zbiorników wodnych o różnej wielkości. Rzeki i cieki wodne płynące przez obszar gminy mają charakter rzek nizinnych o bardzo małym spadku.

Hydrografia³

Ukształtowanie terenu

Obszar gminy Przedbórz jest położony na Wyżynie Przedborskiej w obrębie trzech makroregionów: Wzgórz Radomszczańskich, Wzgórz Opoczyńskich i Pasma Przedborsko - Małogoskiego. Do Wzgórz Radomszczańskich należy tylko niewielka część gminy leżąca na zachód od Pilicy. Do Wzgórz Opoczyńskich należy część gminy leżąca na północ od Przedborza. Wzgórz te stanowią północno-zachodnią otoczkę Gór Świętokrzyskich. Na

³ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW

południe od Przedborza rozciąga się Pasma Przedborsko-Małoszkie, stanowiące północno-wschodnie obrzeże Niecki Włoszczowskiej. Jest to podwójnie monoklinalne pasmo, zbudowane z wapieni górn jurajskich oraz piaskowców kredowych, które ciągnie się na przestrzeni ok. 60 km pomiędzy Przedborem a Małoszczą. Wysokość względna pasma wynosi 60 -100 m. Najwyższym wzniesieniem tego pasma, a jednocześnie najwyższymi punktami na obszarze gminy są: Fajna Ryba – 347 m n. p. m., Góra Kozłowa – 336,8 m n. p. m. i Góra za Starą Wsią – 297,1 m n. p. m. Najniżej położona jest dolina Pilicy – 180 - 185 m n. p. m. , oraz północna część gminy, wznosząca się przeciętnie 200 m n. p. m.

Na obszarze miejskim i wiejskim gminy zostały wydzielone priorytetowe strefy polityki przestrzennej:

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania prowadzenia polityki przestrzennej w mieście i gminie Przedbórz:

- ***Tereny mieszkaniowe*** mające na celu: rozwój terenów o dobrej dostępności komunikacyjnej, uporządkowanie ładu przestrzennego wynikającego z zasady kontynuacji rytmów, podziałów i skali zabudowy. Ważnym aspektem jest poprawa walorów funkcjonalnych poprzez realizację nowych projektów, ponadto modernizację i uzupełnienie oraz przekształcenie terenów o nieutralnej strukturze. Strefa ma się charakteryzować koncentracją i rozwojem funkcji mieszkaniowej, edukacji, kultury, zdrowia, administracji i usług oraz tereny mieszkaniowe obejmujące zabudowę zagrodową o zwartej strukturze przestrzennej w celu uporządkowania ładu przestrzennego, przeciwdziałania procesom dalszego rozpraszania struktury osadniczej. Rekomendowany rozwój obejmuje: funkcję mieszkaniowo – letniskową (sezonową), funkcje usługowe z zakresu rekreacji i organizacji funkcji turystycznych; oraz tereny mieszkaniowe letniskowe – strefa rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej w celu uporządkowanego i kontrolowanego rozwoju tej funkcji, wykorzystania i poszanowania istniejących walorów przyrodniczych obszaru.
- ***Tereny przemysłowe*** strefa przewiduje: wzmocnienie funkcji gospodarczych, rozwój rekreacji (tworzenie działek rekreacyjnych, rozwój i promocja agroturystyki, infrastruktury technicznej);
- ***Tereny rolnicze*** obejmujące obszary o wysokiej bonitacji gleb, co powoduje, że mogą być to tereny predestynowane do intensyfikacji produkcji warzywno – rolniczej z preferencjami upraw ekologicznych, upraw specjalistycznych i dopuszczeniem do zabudowy zagrodowej bezpośrednio związanych z rolniczym użytkowaniem gruntów. Zaleceniem jest dbałość co ekosystem poprzez system zadrzewień śródpolnych. W rejonie dorzecza Pilicy rekomenduje się pozostawienie ekstensywnej gospodarki rolniczej oraz tereny o mało efektywnej produkcji rolnej jej założeniem jest

uaktywnienie procesów gospodarczych na obszarach gleb V i VI klasy bonitacyjnej, wyłączenia obszarów o zbyt niskiej klasie bonitacyjnej z produkcji rolnej oraz wskazania możliwości wprowadzenia nowych funkcji. Jedną z możliwości jest sukcesywne przekształcanie istniejącej zabudowy siedliskowej na letniskową i rekreacyjną, z możliwościami zabudowy jednorodzinnej wzdłuż drogi będące uzupełnieniem układu urbanistycznego. Wsparcie przedsiębiorczości w obszarze usług, w tym turystyki, scalanie gruntów, wyłączanie gruntów z produkcji rolnej, w celu ich zalesiania, promowanie przechodzenia na uprawy specjalistycznej i ekologiczne. Strefa obejmuje także funkcje rolniczą, działalność gospodarczą i usługową towarzyszącą rolnictwu ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki. Ukierunkowanie produkcji rolnej na uprawy sadownicze, warzywnicze, nieuciążliwa hodowla, uprawy ekologiczne

- **Obszarów o wysokich walorach przyrodniczych**, w tym obszary o wysokich walorach przyrodniczych, w tym OChK Otulina Przedborskiego Parku Krajobrazowego, OChK Piliczański, obszar Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy, obszar Natura 2000 Ostoja Przedborska;
- **Lasów i terenów zieleni urządzonej** w celu poprawienia walorów krajobrazu, w tym również ochronę i dbałość o zachowanie naturalnej równowagi w środowisku przyrodniczym m.in. poprzez zwiększenie retencji wodnej, ograniczenie oddziaływania zanieczyszczeń. Ważnym elementem jest także podniesienie lesistości, wzmocnienie ekosystemów leśnych, zwiększenie atrakcyjności rekreacyjno – turystycznej na terenie gminy.;
- **Wody powierzchniowe i podziemne:** Gmina Przedbórz położona jest na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie znajduje się w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód:
 - ✓ Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP):
 - ✓ - Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów, RW2000112545399;
 - ✓ - Struga Strzelecka, RW2000062543529.
 - ✓ Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd):
 - ✓ - PLGW200084;
 - ✓ - PLGW200085.
- **Obiekty objęte planowanymi zadaniami inwestycyjnymi:**

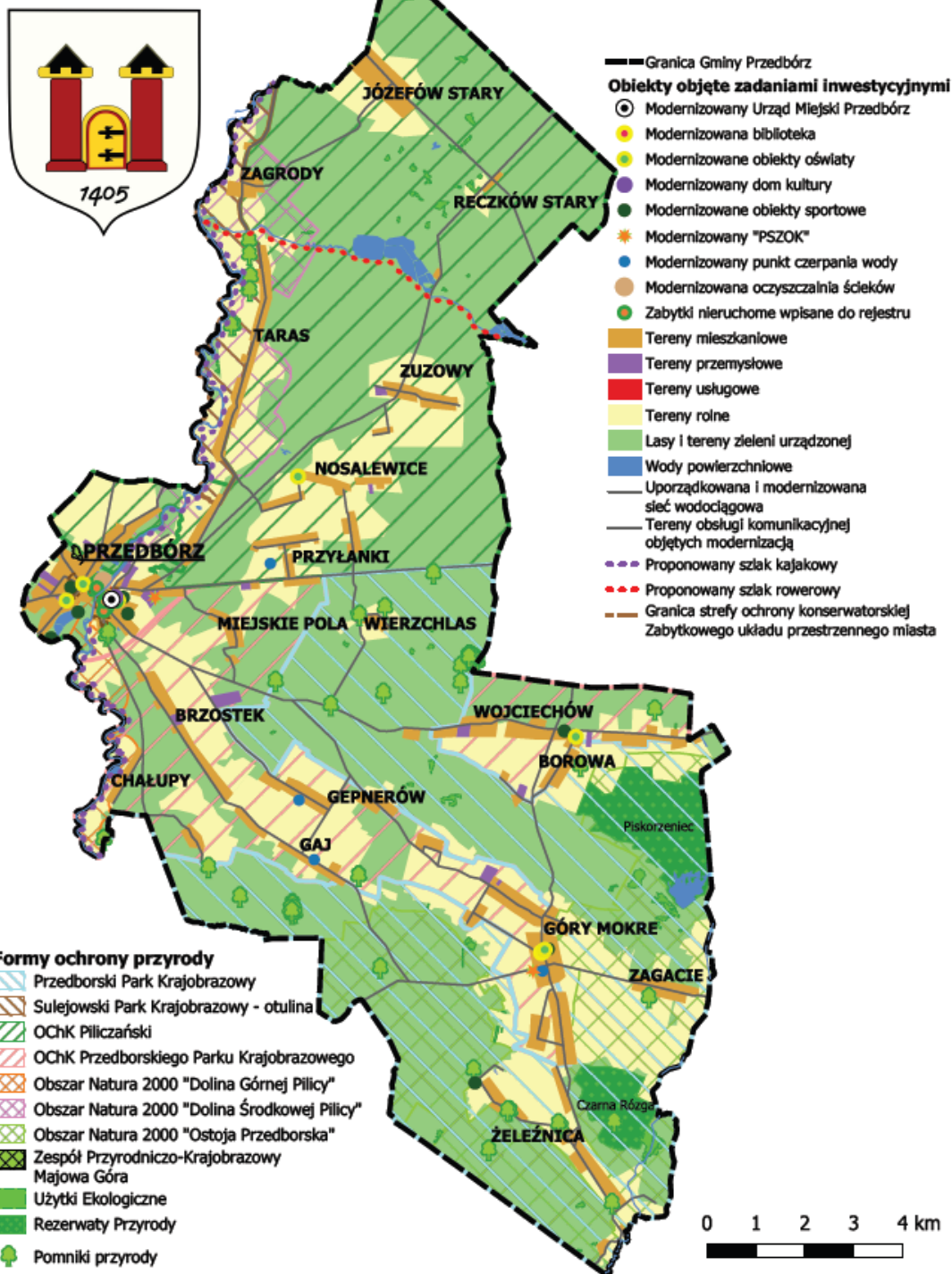
Podstawowym celem planowanych działań jest rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury technicznej. Rekomendacje dotyczące aspektów ochrony i kształtowania środowiska, które są związane z planowanymi zadaniami inwestycyjnymi:

- ✓ ochrona istniejących walorów i zasobów przyrodniczych z szczególnym uwzględnieniem wszystkich obiektów prawnie chronionych;
- ✓ ochrona zwartych kompleksów gleb o najwyższej bonitacji oraz gleb pochodzenia organicznego przed zmianą użytkowania na nierolnicze;
- ✓ podniesienie stopnia lesistości poprzez zagospodarowanie gleb marginalnych;
- ✓ przekształcenia przestrzenne i funkcjonalne zmierzające do poprawy warunków sanitarno-zdrowotnych;
- ✓ realizacja nowych zamierzeń inwestycyjnych, zmian i przekształceń obecnego układu przestrzennego z udziałem urządzeń i instalacji technicznych w celu wyeliminowania bądź ograniczenia zagrożeń dla środowiska;
- ✓ ochrona wód powierzchniowych;
- ✓ ochrona wód podziemnych przed zanieczyszczeniem zgodnie z obowiązującym prawem wodnym;
- ✓ inwentaryzacja i likwidacja istniejących źródeł zanieczyszczeń;
- ✓ budowa sieci ścieków;
- ✓ popularyzacja małych oczyszczalni przydomowych na terenach o zabudowie rozproszonej.

Podjęmowane działania w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Przedbórz mają również uwzględniać zapisy sformułowane w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, w szczególności dotyczące celu horyzontalnego Prowadzenie zintegrowanej i terytorialnie ukierunkowanej polityki zrównoważonego rozwoju przestrzennego, w tym m.in.:

- zwiększenie skali i skuteczności ochrony krajobrazu;
- wspieranie działań i inwestycji przyczyniających się do efektywnego wykorzystywania terenów wskazanych pod zabudowę mieszkaniową, m.in. poprzez zagęszczanie i uzupełnianie zabudowy na obszarach o dobrej obsłudze komunikacyjnej i wyposażonych w sieci infrastruktury technicznej, w szczególności kanalizacyjnej;
- wsparcie działań i inwestycji zwiększających ład przestrzenny;
- wsparcie procesów zwiększających atrakcyjność przestrzeni, w tym w szczególności rewitalizacji, tworzenia przyjaznych przestrzeni publicznych i terenów zielonych;
- promowanie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, zakładającego ochronę otwartych terenów rolniczych i leśnych przed zabudową.

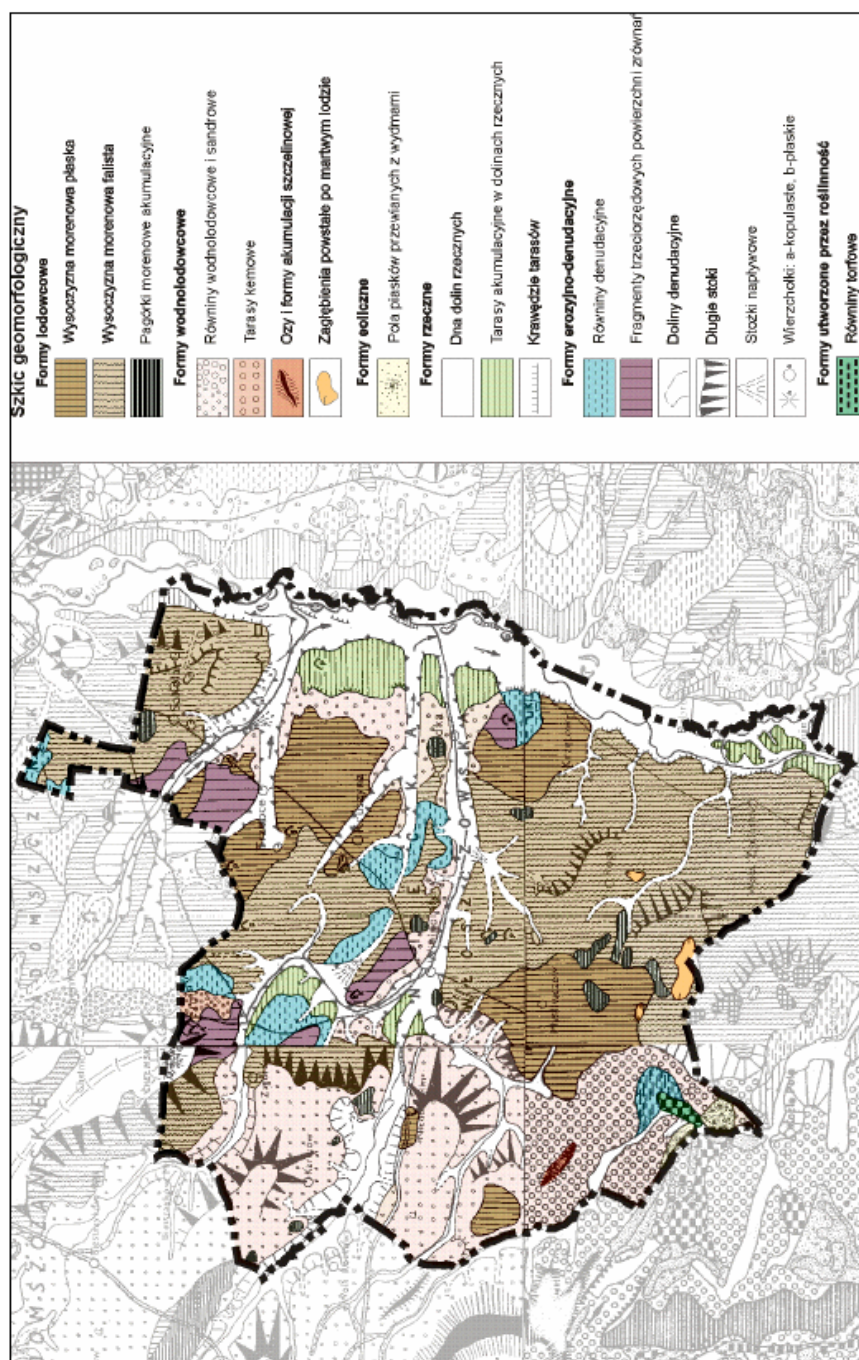
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY GMINY PRZEDBÓRZ

Budowa geologiczna i warunki glebowe

Gmina Przedbórz leży w obrębie jednostki tektonicznej zwanej antyklinorium środkowopolskim, a ściślej na obszarze mezozoicznej osłony Gór Świętokrzyskich.

**Szczegółowa mapa geologiczna Polski arkusz: Przedbórz, Rzejowice, Żytno,
Włoszczowa: Szkic geomorfologiczny⁴**

Utwory ery mezozoicznej ukazują się na powierzchni znacznych obszarów Pasma Przedborsko-Małogoskiego, w postaci jurajskich wapieni i kredowych piaskowców. Omawiany obszar pozbawiony jest niemal całkowicie osadów trzeciorzędu. Bezpośrednio na powierzchni osadów mezozoiku spoczywają osady czwartorzędowe, głównie plejstoceny, o zmiennej

miąższości, od 20 do około 80 m. Są to utwory zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego, stadiów maksymalnego i mazowiecko-podlaskiego (Warty).

Osady zlodowacenia południowopolskiego, zalegające w głębi, nie tworzą ciągłej warstwy i w wielu miejscach uległy całkowitemu zdarciu, lub zostały zredukowane do warstwy bruku lodowcowego. Ich miąższość ocenia się na 0-20 m. W okresie zlodowacenia późniejszych obszar opracowania były wolne od lodu i podlegały intensywnym procesom peryglacjalnym. Doprowadziły one do obniżenia i złagodzenia pierwotnych, wypukłych form wysoczyznowych. W dolinach rzecznych zgromadzone zostały osady piaszczyste, żwirowe i mułkowate, oraz wykształciły się mady. Pod koniec plejstocenu wzrosła działalność procesów eolicznych, które spowodowały w konsekwencji powstanie form wydmych w obrębie pól piasków sandrowych. Pokrywy piasków eolicznych w postaci pojedynczych wydmy i ich zespołów występują rozproszone na obszarze całej gminy. Z dolinami rzecznyymi i obniżeniami terenu związane są osady najmłodsze – holoceny, reprezentowane przez mułki, piaski i żwiry rzeczne oraz torfy⁵.

Na terenie gminy występują kopaliny użyteczne, reprezentowane przez następujące grupy surowcowe: surowce okrzemkowe (piaski wydmy, piaski i żwiry akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej), surowce ilaste (gliny), surowce krzemionkowe (piaski) oraz surowce węglanowe (wapień). Najliczniej reprezentowane są złoża piasków drobno- i średnioziarnistych. Wynika to z budowy geologicznej gminy, której znaczną część zajmują pokrywy piasków fluwioglacjalnych. Utwory te, zalegają na powierzchni, a więc łatwo dostępne, mają zmienną miąższość, od kilku do kilkunastu metrów i charakteryzują się dużą różnorodnością frakcji. Występują tu zarówno piaski drobnoziarniste z dużą domieszką pyłów, jak i piaski średnio- i gruboziarniste, z wkładami żwirów.

Gmina Przedbórz ma charakter rolniczy, dominują jednak małe gospodarstwa rolne, przeważają gospodarstwa indywidualne. Jakość gleb w gminie Przedbórz, a tym samym warunki dla produkcji rolnej, są wyjątkowo niekorzystne. Ponad 82 % gleb to gleby nieurodzajne należące do V i VI klasy bonitacyjnej w areale gruntów ornych gminy, niecałe 18 % to gleby średniej jakości, tj. klasy III i IV, brak natomiast gleb klasy I i II. Zmienność podłoża skalnego i morfologii terenu, zróżnicowanie lokalnych warunków hydrogeologicznych, klimatycznych i roślinnych wpłynęły na wykształcenie poszczególnych typów i rodzajów gleb. W ramach gminy można wyróżnić następujące jednostki geologiczno – geomorfologiczno – glebowe:

- wysoczyzny zbudowane z piasków i żwirów wodnolodowcowych z kompleksem gleb rdzawych i brunatnych różnych odmian,
- wysoczyzna zbudowana z gliny z glebami pyłowymi i brunatnymi,

⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego dla Miasta i Gminy Przedbórz

- wzgórza i równiny zbudowane z mezozoicznych skał wapiennych o glebach rędzinnych,
- wzgórza zbudowane z mezozoicznych skał niewęglanowych z glebami wyługowanymi i kwaśnymi,
- wydmy i pola piasków eolicznych z glebami bielcowymi, bielicami i glebami rdzawymi,
- tarasy rzeczne nadzalewowe z glebami rdzawymi i glejowymi,
- równiny akumulacji organiczno – mineralnej z glebami mineralno – murszowymi,
- równiny akumulacji bagiennej z glebami torfowymi i torfowo– murszowymi,
- dna dolin i tarasy zalewowe pokryte mąkami,
- suche doliny denudacyjne i stoki z glebami deluwialnymi.

Gleby na obszarze gminy przedstawiają niską wartość użytkową. Aż 85 % stanowią gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym, natomiast udział frakcji piaszczystej w składzie granulometrycznym sprawia, że większość gleb jest okresowo lub stale sucha. Duże spadki terenu rzędu 8÷20° i wysokie stoki utrudniają nie tylko mechaniczną uprawę gleb, ale również są czynnikiem sprzyjającym erozji wodnej i wietrznej i tak już słabych gleb.

Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Większość obszaru gminy Przedbórz stanowi Obszar Chronionego Krajobrazu, Park Krajobrazowy i rezerwat przyrody.

Istniejące obszary i obiekty objęte ochroną

Przedborski Park Krajobrazowy został utworzony w maju 1988 roku i wchodzi obecnie w skład Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych. Wraz ze swoją otuliną znajduje się na terenie województw łódzkiego i świętokrzyskiego na pograniczu pasa wyżyn i nizin, w obrębie Wyżyny Małopolskiej. Od północy graniczy bezpośrednio z Wzniesieniami Południowomazowieckimi, leżącymi w obrębie Nizin Środkowopolskich. Park leży w środkowej części makroregionu zwanego Wyżyną Przedborską, która stanowi północnozachodni fragment podprovincji Wyżyna Środkowomałopolska w prowincji Wyżyna Małopolska. W krajobrazie Parku dominuje Pasma Przedborsko-Małogoskie, będące przedłużeniem Gór Świętokrzyskich i jednocześnie jego osią. Pilica, która płynie południkowo, stanowi zachodnią granicę Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Główny dopływ Pilicy na terenie Parku stanowi Czarna Włoszczowska.

Na terenie gminy Przedbórz znajdują się następujące rezerwaty przyrody:

1. „**Piskorzeniec**” – o powierzchni 409,19 ha, utworzony w 1990 roku chroni naturalne biocenozy torfowiskowe i leśne z bogatą awifauną i entomofauną.

2. „**Czarna Różga**” – o powierzchni 185,60 ha, utworzony w 1996 roku chroni naturalne ekosystemy wilgotnych lasów liściastych z drzewami pomnikowymi oraz licznymi gatunkami chronionych roślin i zwierząt,

Opis:

Ad. 1. "Piskorzeniec" - rezerwat torfowiskowy o powierzchni 409 ha, utworzony w 1990 roku Zarządzeniem nr 402 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 roku (M.P.Nr 48, poz. 442). Położony jest na południe od wsi Piskorzeniec w gminie Przedbórz. Ochroną objęte są tu ekosystemy bagiennych lasów i torfowisk, staw "Duży", na którym prowadzona jest gospodarka rybacka, i zarośnięty szuwarami staw "Bolesław". Wokół całego torfowiska rośnie bór bagienny. Występuje tu kilkanaście zespołów turzycowych i szuwarowych. Występuje tu także znajdująca się pod całkowitą ochroną wierzba borówkolistna, relikw na torfowisku gatunek bardzo rzadki w Polsce. W rezerwacie żyją dziki, sarny, łosie, a także wiele gatunków ptaków oraz bardzo licznie reprezentowane bobry. Rezerwat ma sporządzony plan ochrony, przyjęty Zarządzeniem Nr 23/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Piskorzeniec";

Ad. 2. "Czarna Różga"- florystyczny i leśny rezerwat położony w gminie Przedbórz, po wschodniej stronie Pasma Przedborsko - Małogoskiego, w pobliżu miejscowości Żeleźnica. Rezerwat zajmuje powierzchnię 185,6 ha, w tym 181,31 ha lasów i 4,29 ha terenów bezleśnych. Został utworzony w 1996 r. w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego (M.P. z 1996 r. Nr 75, poz.677) w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych ekosystemów wilgotnych lasów liściastych z licznymi drzewami pomnikowymi oraz gatunkami rzadkich chronionych roślin zielnych. Znajduje się tu mozaika naturalnych zespołów leśnych: olsów, łęgów, grądów, boru jodłowego i sosnowego bagiennego z kilkunastoma okazami starych dębów i buków. Rezerwat posiada plan ochrony (Zarządzenie Nr 24/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Czarna Różga").

Obszary chronionego krajobrazu

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu - utworzony 9 lipca 2002 r. Rozporządzeniem Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 175, poz. 2481). Znajduje się na terenie gmin: Kobbie Wielkie, Masłowice, Przedbórz, Wielgomłyny i Żytno. Obszar ten ma z założenia pełnić rolę ochronną wobec Przedborskiego Parku Krajobrazowego, jako że powstał z jego otuliny. Na obszar składają się dwa niepołączone ze sobą fragmenty. Charakteryzuje się krajobrazem rolniczym i w niewielkim stopniu obejmuje ekosystemy leśne. Według ostatniej zmiany uchwalonej przez Sejmik Województwa Łódzkiego w 2012 roku obszar ma obecnie powierzchnię 5 415 ha.

Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu - utworzony 24 marca 2009 r. Rozporządzeniem Nr 8/2009 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 75, poz. 712), ze zmianami. Na terenie powiatu radomszczańskiego obejmuje gminy: Przedbórz, Kobbiele Wielkie, Masłowice, Wielgomłyny i Żytno. Tereny chronione są ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych. Obecna powierzchnia wynosi 43 790 ha. Na obszar oprócz części zasadniczej składają się jeszcze dwa niewielkie niepołączone fragmenty. Na terenie powiatu radomszczańskiego znajduje się jeden park krajobrazowy.

Przedborski Park Krajobrazowy - został powołany w 1988 roku Rozporządzeniem Nr 4/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie utworzenia Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 11, poz. 128) oraz Rozporządzeniem Nr 9/2002 Wojewody Łódzkiego z dnia 9 lipca 2002 r. w sprawie określenia granic Przedborskiego Parku Krajobrazowego i ustanowienia planu ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego w województwie łódzkim oraz wyznaczenia Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 175, poz. 2481). Powierzchnia Parku wynosi 16 640 ha, w tym na terenie powiatu radomszczańskiego - 7 385 ha. Leży on na pograniczu województw: łódzkiego, radomszczańskiego (w gminach: Przedbórz, Masłowice, Wielgomłyny, Żytno) i świętokrzyskiego. Obejmuje tereny byłej Puszczy Pilicka - torfowiska, podmokłe łągi, olsy bagienne, grądy, wiekowe dąbrowy i buczyny, bory sosnowe, łąki, wrzosowiska, murawy kserotermiczne oraz starorzecza Pilicy. Krajobraz Przedborskiego Parku Krajobrazowego stanowi mozaikę struktur wyżynnych i nizinnych, gdzie doliny rzeczne przeplatają się z obszarami pól, łąk i lasów, ponad którymi wznoszą się łagodne wzgórza. W Parku występują liczne gatunki roślin podlegających ochronie całkowitej oraz ochronie częściowej.

Zespół Przyrodniczo-krajobrazowy: ZPK Majowa Góra w gminie Przedbórz utworzony został 23 marca 1994 r. Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Majowa Góra” (Uchwała Nr XXI/153/94 Rady Miejskiej w Przedborzu z dnia 23 marca 1994 r. w sprawie uznania terenu obszaru leśnego „Majowa Góra” w Przedborzu za zespół przyrodniczo-krajobrazowy podlegający ochronie). Zespół ma powierzchnię 3,9 ha. Obejmuje wzgórze o wysokości 235 m. n.p.m., zbudowane z piaskowców oraz wapieni. Jego środek przecięty jest wąwozem, który powstał na skutek wydobywania kamienia piaskowego na potrzeby budownictwa. Rosną tu zbiorowiska murawowe z rzadkimi gatunkami roślin: sasanka wiosenna, koniczyzna długokłosowa, dzwonek syberyjski, dziewięciśń pospolity

Natura 2000 "Ostoja Przedborska" – kod PLH260004 (OZW - obszary mające znaczenie dla Wspólnoty) Powierzchnia OZW wynosi 11 605, 21 ha, z tego, w obszarze terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się 5 466 ha. w obszarze gminy: 3 635,00 ha. Obszar obejmuje fragment Przedborskiego Parku Krajobrazowego. Zachodnią część obszaru stanowi zbocze Pasma Przedborsko - Małogoskiego zbudowane z górnajurajskich wapieni i kredowych piaskowców. Sieć rzeczna jest stosunkowo bogata stanowią ją liczne dopływy Czarnej Włoszczowskiej. Znaczną część obszaru zajmuje rozległy kompleks wilgotnych i podmokłych łąk oraz największy w tej części Polski płat lasów jesionowośleszowskich. Zachowały się tu duże fragmenty naturalnych drzewostanów. Dominują bory sosnowe, lecz pozostały też naturalne płaty grądów, buczyn i dąbrów. Na zboczach wzgórz rozwijają się murawy kserotermiczne, a w dolinach torfowiska. Najbardziej rozległym i najcenniejszym jest Piskorzeniec. Na jego trudno dostępnych fragmentach występują liczne oczka wodne Ostoja obejmuje największy na Wyżynie Małopolskiej obszar porośnięty lasami nadrzecznymi, z silnie zróżnicowanymi drzewostanami. Szczególną wartość mają dobrze wykształcone i zachowane kompleksy wilgotnych i podmokłych łąk oraz torfowisk. Obszar o wysokiej bioróżnorodności - stwierdzono tu występowanie 13 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ochronie podlega tu duże bogactwo flory (900 gatunków roślin naczyniowych, z licznymi rzadkimi i zagrożonymi w Polsce lub regionie oraz prawnie chronionymi) i fauny, zwłaszcza charakterystycznej dla siedlisk wilgotnych. Wśród nich jest 10 gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W zasięgu Ostoi Przedborskiej położone są trzy rezerваты przyrody: Bukowa Góra, oraz opisane na wcześniej: Czarna Różga oraz Piskorzeniec. Występują tutaj duże, większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych - lasy łąkowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy tu malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju.

"Dolina Środkowej Pilicy" kod PLH100008 Powierzchnia OZW wynosi 3 787, 43 ha, z tego, w obszarze terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się ok. 2 089 ha. Obszar obejmuje czterdziesto kilometrowy odcinek środkowej Pilicy (około 1/8 całkowitej długości rzeki) położony jest w większości w regionie Doliny Sulejowskiej, pomiędzy Wzgórzami Radomszczańskimi, Równiną Piotrkowską i Wzgórzami Opoczyńskimi. Wody Pilicy są stosunkowo czyste. Rzeka jest nieregulowana, przez co zachowała swój naturalny charakter, występują liczne meandry i starorzecza. Pewne fragmenty obszaru są regularnie zalewane.

Łąki kośne i pastwiska pokrywają dużą część powierzchni doliny; znajdują się tu również niewielkie płaty torfowisk, trzcinowisk i turzycowisk. Znaczne połacie brzegów rzeki porośnięte są lasami łęgowymi i nadrzecznymi zaroślami wierzbowymi.

Dolina Górnej Pilicy – kod PLH260018 Gminy: Przedbórz, Wielgomłyny, Żytno. Występują tutaj duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych - lasy łęgowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Powierzchnia licznych bagien i torfowisk

Korytarze ekologiczne Przez Gminę Przedbórz przebiegają również bardzo ważne korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne mają za zadanie umożliwienie migracji roślin i zwierząt. Korytarz południowo-centralny związany jest z doliną rzeki Pilicy jak również z migracją dużych zwierząt. Korytarz ekologiczny Południowo-Centralny łączy Rostocze z Lasami Janowskimi, Puszcą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, następnie łączy się z Lasami Lublinieckimi i Borami Stobrawskimi oraz biegnie do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Do form ochrony przyrody zaliczone są także pomniki przyrody będące na terenie gminy Przedbórz⁶:

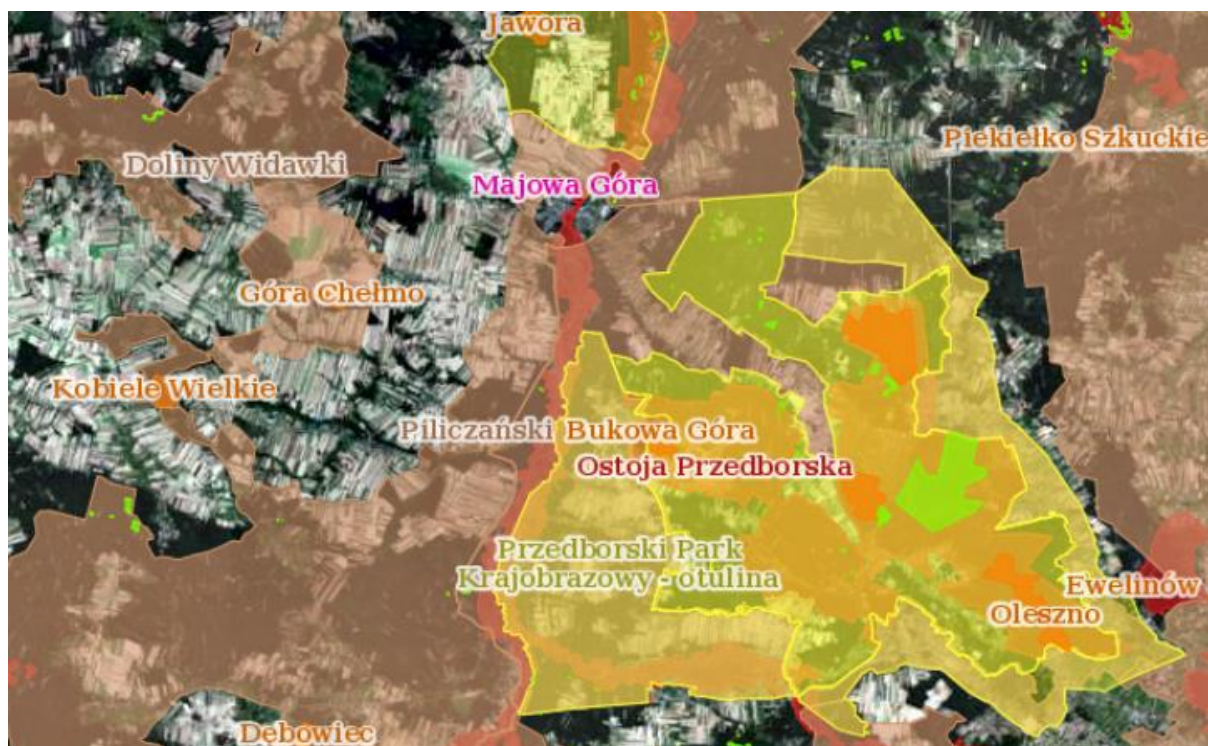
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1515;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1518;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1519;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1520;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1521;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1522;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1523;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1524;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1525;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1527;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1528;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1529;

⁶ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1530;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1531;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1532;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1533;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1534;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1535;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1537;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1538;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1540;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1541;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1542;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1543;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1544;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1545;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1546;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1551;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1552;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1553;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1554;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1555;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1559;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1560;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1562;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1565;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1567;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1570;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1571;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1572;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1573;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1574;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1576;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1577;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1578;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1579;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1580;
- PL.ZIPOP.1393.PP.1012113.1581.

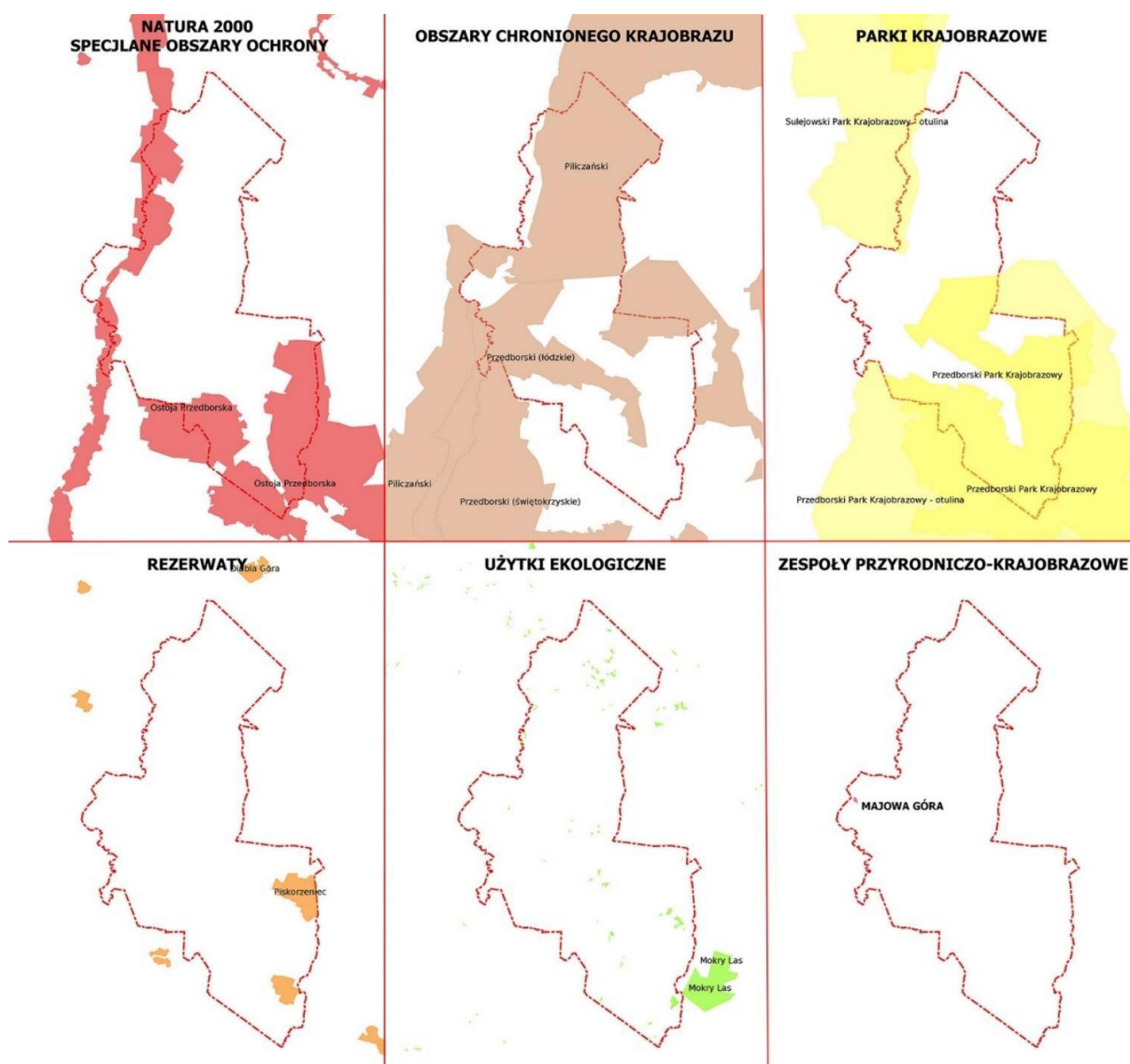
oraz 73 użytki ekologiczne.

Formy ochrony przyrody⁷

Lokalizacja form ochrony przyrody na obszarze gminy Przedbórz

⁷ <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?showExternalObject=6E3E99107FBE98D18F30F44F017BFB2A>

Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Powietrze atmosferyczne

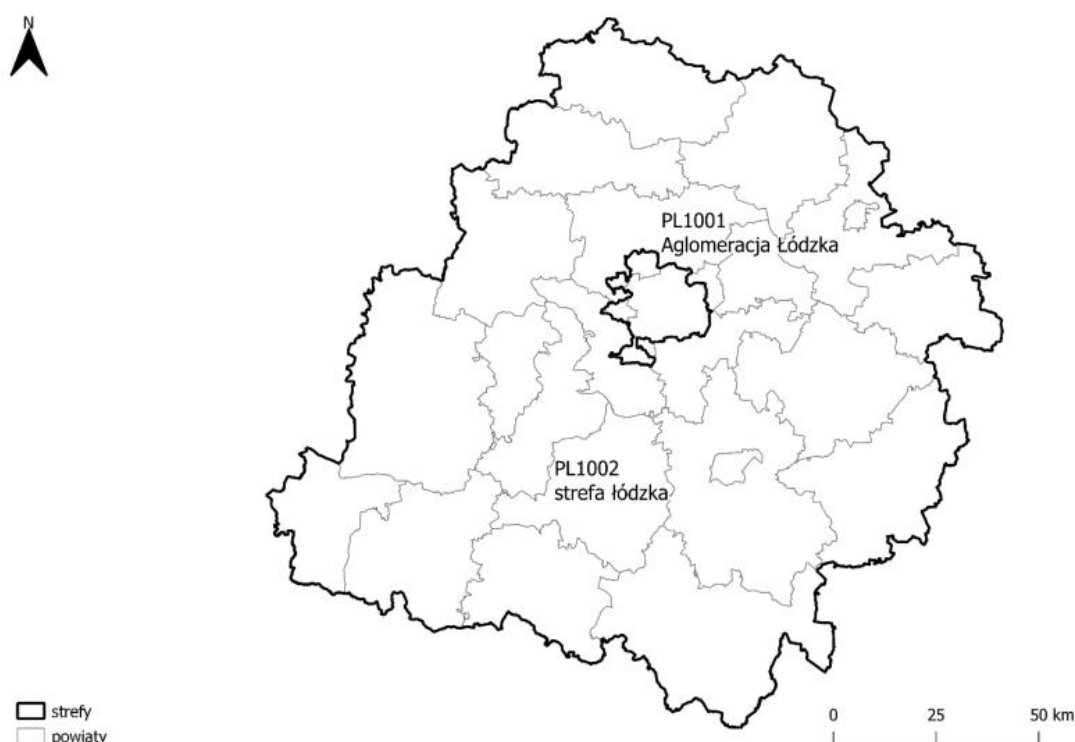
Gmina Przedbórz jest położona w strefie łódzkiej. Na obszarze gminy nie ma punktów pomiarowych w związku z tym stan powietrza na obszarze gminy zostanie przedstawiony na podstawie danych ze strefy łódzkiej.

Charakterystyka głównych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza mających wpływ na stężenia substancji objętych roczną oceną jakości powietrza. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza w Gminie Przedbórz jest emisja niska z indywidualnego ogrzewania

lokali mieszkalnych (spalanie węgla kamiennego). Drugą co do znaczenia dla jakości powietrza grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Największa emisja komunikacyjna zlokalizowana jest wzdłuż DK 42, gdzie szczególne znaczenie dla wielkości emisji komunikacyjnej ma zwiększający się z roku na rok tranzyt.

W strefie łódzkiej, w której stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. W przypadku zaniechania realizacji zadań zmierzających do ograniczenia emisji pyłów i gazów do atmosfery, jakość powietrza atmosferycznego może się stale pogarszać. Brak inwestycji w dziedzinie stosowania ekologicznych i alternatywnych źródeł energii przyczyni się do podwyższonej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Brak działań związanych z termomodernizacją spowoduje wzmożone zapotrzebowanie na energię ciepłą i w efekcie pogorszenie jakości powietrza w wyniku niskiej emisji. Wskaźnik motoryzacji w ostatnich latach wykazuje stałą tendencję wzrostową, stąd też brak realizacji zadań związanych z ograniczeniem emisji ze źródeł komunikacyjnych spowoduje zwiększone stężenia dwutlenku azotu, pyłów i węglowodorów aromatycznych, w tym przede wszystkim benzo(a) pirenu⁸.

Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza⁹

⁸ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Przedbórz,
<https://przedborz.biuletyn.net/archiwum/files/storage/upload/3/2016/04/12/19799.pdf>

⁹ <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/rwms/publications/card/1684>

-

System oceny jakości powietrza w województwie łódzkim składa się z 2 części – systemu pomiarowego oraz modelowania matematycznego wykonywanego w oparciu o bank emisji i dane meteorologiczne. W 2021 r. w skład systemu pomiarowego wchodziły 2 sieci pomiarowe: sieć pomiarów ciągłych (67 stanowisk pomiarów automatycznych) i sieć pomiarów manualnych (61 stanowisk pomiarowych manualnych). Kształt wojewódzkiego systemu oceny jakości powietrza określony został na podstawie Pięcioletniej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w latach 2014-2018.

System pomiarowy nie ulega większym zmianom w ciągu jednego roku. Podobnie było w roku 2020 - w styczniu uruchomiono stanowisko pomiarów pyłu PM_{2,5} w Radomsku na istniejącej stacji przy ul. Rolnej 2 oraz stanowisko pomiarów ozonu w Zgierzu przy ul. Mielczarskiego 1. Oba stanowiska zostały przeniesione ze stacji w Łodzi przy ul. Gdańskiej 16. W tym samym miesiącu uruchomiono pomiary manualne pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu na stacji mobilnej w Kutnie przy ul. 1 Maja 7.

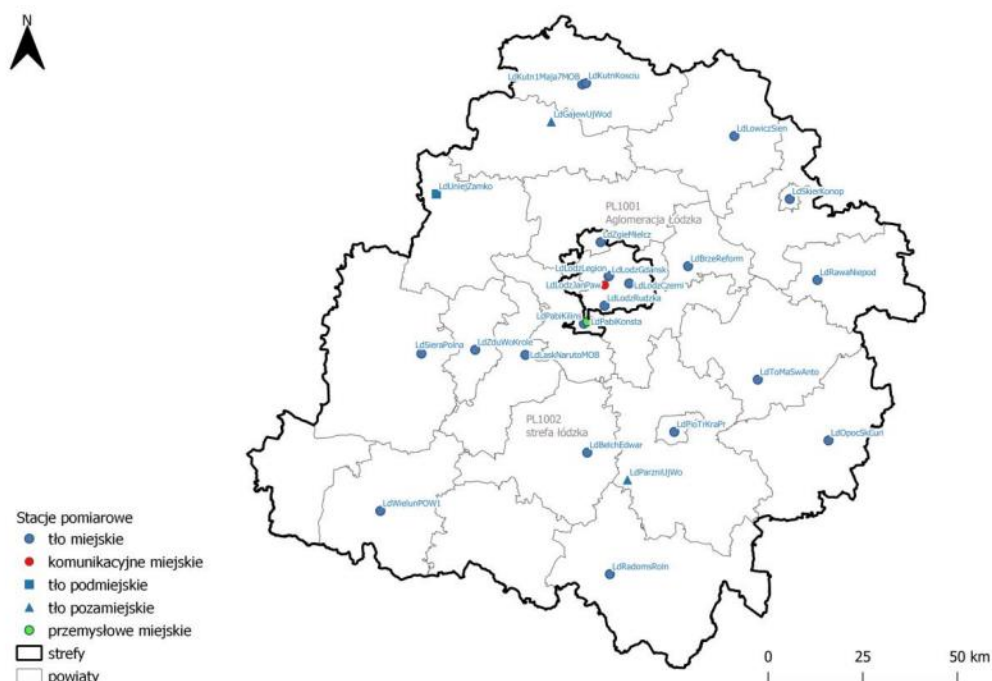
Jesienią 2020 r. uruchomiono automatyczną stację mobilną w Łasku przy ul. Narutowicza 28, zwiększając tym samym minimalnie liczbę stanowisk pomiarowych w strefie łódzkiej. Wyniki z tej stacji nie zostały jednak wykorzystane w bieżącej Ocenie Rocznej ze względu na zbyt małą kompletność serii.

Spośród istniejących w 2020 r. 26 stacji pomiarowych, do niniejszej oceny zakwalifikowano 25 stacji pomiarowych (w tym 98 stanowisk pomiarowych).

Z uwagi na rolniczy charakter gminy głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza jest emisja zanieczyszczeń związana z ruchem pojazdów po terenie gminy. Na terenie gminy nie występują większe ośrodki przemysłowe które stanowiłyby znaczące źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na terenie gminy nie stwierdzono przekroczeń w zakresie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym.

Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie łódzkim, wykorzystanych w ocenie za rok 2021¹⁰

¹⁰ Tamże.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie łódzkim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa – w tym głównie pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} i benzo(a)piren), z komunikacji (emisja liniowa – w tym głównie tlenki azotu) oraz z energetyki zawodowej (emisja punktowa – w tym głównie tlenki siarki i tlenki azotu). Znaczący udział w stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu na obszarze województwa ma ich napływ z pozostałego obszaru Polski. Głównym lokalnym źródłem zanieczyszczeń jest emisja z domów ogrzewanych indywidualnie oraz, na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu, emisja komunikacyjna. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa łódzkiego (głównie energetyka zawodowa) ze względu na dużą wysokość emitatorów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji nieorganizowanej lub emitowanej poprzez niskie emitatory mogą bezpośrednio wpływać na jakość powietrza w ich sąsiedztwie. W Aglomeracji Łódzkiej oraz dużych miastach, znaczący udział w całkowitej emisji ma emisja związana z ruchem pojazdów. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się opon pojazdów, hamulców, nawierzchni jezdni oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg. Tlenki azotu są natomiast emitowane w wyniku spalania paliw. Emisja ze wspomnianego źródła jest uciążliwa dla ludności ze względu na bardzo niską wysokość, na której do niej dochodzi (ok. 0,5 m nad powierzchnią terenu). Wspomniane źródła decydują o wielkości emisji większości zanieczyszczeń powietrza. To one wpływają na strukturę emisji, która jest pochodną struktury zużycia i jakości

paliw. Ponieważ podstawowym źródłem energii pierwotnej jest węgiel, to właśnie to paliwo wpływa w największym stopniu na wielkość i rodzaj emitowanych zanieczyszczeń, a tym samym stan zanieczyszczenia powietrza.

Z wykonanych pomiarów dla potrzeb rocznej oceny jakości powietrza w 2021 r. wynika, że:

1. W skali kraju województwo łódzkie ma istotny udział w emisji SOX (16,6%) i NOX (11,4%). Udziały pozostałych bilansowanych zanieczyszczeń (pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 i benzo(a)piren) wynoszą po ok. 7%.
2. O poziomie emisji z terenu województwa łódzkiego decydują trzy główne kategorie źródeł:
 - źródła punktowe, czyli emisja zorganizowana z takich sektorów gospodarki jak energetyka, ciepłownictwo, przemysł – ze względu na wysoki udział w ogólnej emisji gazów w województwie: SOX (85%) i NOX (46%). Dominującą rolę w kształtowaniu poziomu emisji punktowej w województwie odgrywa PGE GiEK S.A. – Oddział Elektrownia Bełchatów z siedzibą w Rogowcu w gm. Kleszczów (wysokość emitorów 300 m). Udział Elektrowni w sumarycznej emisji punktowej z terenu województwa stanowi 74% w przypadku SOX i 64% w przypadku NOX;
 - rozproszone źródła komunalno – bytowe, czyli niska emisja z indywidualnie ogrzewanych gospodarstw domowych – ze względu na wysoki udział w zanieczyszczaniu powietrza pyłem drobnym: pył zawieszony PM10 (68%) i pył zawieszony PM2,5 (85%), a także zawartym w pyłe benzo(a)pirenem (95%);
 - transport drogowy, czyli emisja liniowa – ze względu na znaczący udział (35%) w zanieczyszczeniu powietrza tlenkami azotu. Najwyższa koncentracja tej emisji ma miejsce w rejonach przebiegających przez województwo autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 i gęstej sieci drogowej w Aglomeracji Łódzkiej.
3. Wielkości emisji jednostkowych (z km²) z obszaru Aglomeracji Łódzkiej były znacznie wyższe niż z pozostałego obszaru województwa.

W roku 2021 nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla stężeń 1-godz. i 24-godz. dwutlenku siarki. W ciągu ostatnich 10 lat widoczna była tendencja spadkowa stężeń SO₂. Trend ten utrzymuje się od dłuższego czasu. W rozkładzie przestrzennym najwyższe stężenia notowane są na terenie Aglomeracji Łódzkiej, Piotrkowa Trybunalskiego i Radomska, najniższe na terenach pozamiejskich. Mierzone obecnie niskie wartości stężeń SO₂ nie stanowią zagrożenia dla zdrowia ludzi.

W roku 2021, jak i w latach ubiegłych, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego 1-godz. i średniej rocznej dwutlenku azotu. Mierzone wartości stężeń NO₂ nie stanowią

zagrożenia dla zdrowia ludzi. Na przestrzeni ostatnich kilku lat widoczna była minimalna tendencja spadkowa stężeń tego zanieczyszczenia. W roku 2021 stężenie dwutlenku azotu było minimalnie wyższe niż w ostatnich 3-4 latach. W rozkładzie przestrzennym najwyższe stężenia notowane były na terenie Łodzi, Piotrkowa Trybunalskiego i Radomska, najniższe na terenach pozamiejskich. Emisja komunikacyjna NO₂ stała się na wielu obszarach emisją dominującą. Ze względu na wzrastającą każdego roku liczbę pojazdów samochodowych, wpływ emisji komunikacyjnej na jakość powietrza jest z roku na rok coraz większy.

W roku 2021, jak i w latach ubiegłych, nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego maksymalnego 8-godzinnego poziomu tlenu węgla.

Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości średniej rocznej benzenu.

W roku 2021 okres wiosenno-letni cechował się dużą liczbą dni z opadami, umiarkowanymi temperaturami powietrza, małym nasłonecznieniem. Nie sprzyjało to powstawaniu ozonu w przyziemnej warstwie troposfery. Nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu S_{8max_d} (nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S_{8max_d} > 120 µg/m³ – średnia z 3 lat). Tak liczona wartość wyniosła na terenie województwa maksymalnie 14 dni (dla średniej z lat 2019-2021), w samym roku 2021 było to maksymalnie 11 dni. W przypadku poziomu celu długoterminowego na wszystkich stanowiskach pomiarowych zanotowano w roku 2021 stężenia S_{8max} powyżej 120 µg/m³. W odróżnieniu od poziomu docelowego, tutaj wystarczy 1 dzień w roku z wartością S_{8max} powyżej 120 µg/m³, aby przekroczyć poziom celu długoterminowego. Dotrzymanie tego kryterium w kolejnych latach jest mało prawdopodobne. W odróżnieniu od innych zanieczyszczeń gazowych czy pyłowych, w przypadku ozonu na przestrzeni ostatnich 10 lat nie zaobserwowano trendu spadkowego stężeń. Mierzone wartości utrzymywały się na podobnym poziomie. W latach pomiarowych z gorącym i suchym okresem wiosenno-letnim notowano wysokie wartości tego zanieczyszczenia. Z kolei w latach z umiarkowanymi temperaturami, dużym zachmurzeniem i opadami w okresie wiosenno-letnim wartości ozonu malały.

Wykorzystano wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM₁₀ z 26 stanowisk pomiarowych. Na żadnym ze stanowisk nie stwierdzono przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego. W przypadku dobowego poziomu dopuszczalnego, przekroczenie stwierdzono łącznie na 16 stanowiskach pomiarowych w obu strefach oceny.

W roku 2021 doszło do przekroczenia dobowego poziomu dopuszczalnego D_{24h}=50 µg/m³ pyłu zawieszonego PM₁₀ na 16 stanowiskach spośród 26 wziętych do Oceny. Nie doszło do przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego D_a=40 µg/m³. Najwyższe stężenia PM₁₀ 24h wystąpiły na terenie Aglomeracji Łódzkiej, Brzezin, Piotrkowa Trybunalskiego, Radomska i Zduńskiej Woli.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- **klasa A** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- **klasa B** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczały poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- **klasa C** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony,
- **klasa D1** - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

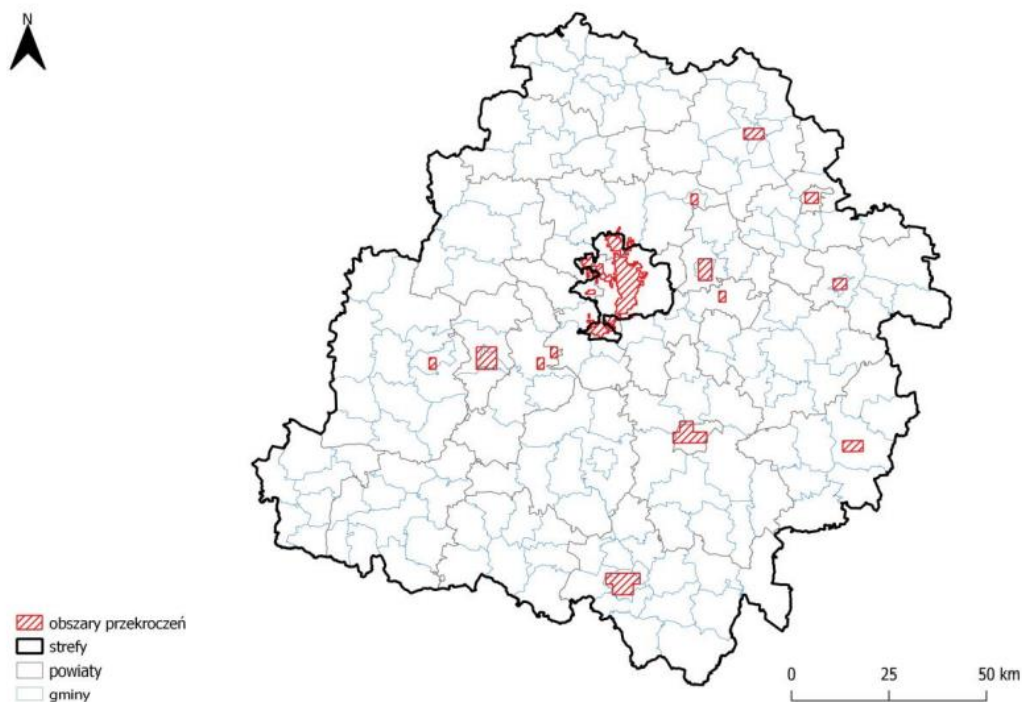
Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w roku 2021 w województwie łódzkim¹¹

Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
1	PL1001	Aglomeracja Łódzka	Poziom dopuszczalny	Śr. 24-godz.	126,1	30,8%	562 506	67,6%
2	PL1002	strefa łódzka	Poziom dopuszczalny	Śr. 24-godz.	207,6	1,2%	269 106	16,8%

Zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w województwie łódzkim w 2021 roku¹²

¹¹ Tamże.

¹² Tamże.

Wody powierzchniowe i podziemne

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (pmś) wynika z art. 349 ustawy – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska, którym zgodnie z art. 4a ust 1a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2023 r. poz. 824, 1195, 1719.) jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska. W zakresie obowiązków GIOŚ leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód oraz stężenia substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie są badane przez wykonawców zewnętrznych na zlecenie GIOŚ. Monitoring wód powierzchniowych jest realizowany w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych, czyli oddzielnych i znaczących elementów wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Obszar gminy Przedbórz znajduje się w obrębie 3 jednostek hydrogeologicznych. Część północno-zachodnia znajduje się w regionie Łódzkim, podregionie Piotrkowskim o symbolu XI-2, charakteryzującym się występowaniem głównych poziomów użytkowych wód podziemnych w utworach kredowych. Część południowo-zachodnia znajduje się w obrębie regionu Nidziańskiego o symbolu XVIII, w którym poziomie użytkowe występują w utworach górnopaleozojowych i kredowych, zaś część północno-wschodnia należy do regionu Wokółświętokrzyskiego, podregionu Małopolsko-Sulejowskiego (XIX-I) z poziomami w utworach triasu i jury, przy czym główny poziom użytkowy znajduje się w utworach górnej jury. Są to wody szczelinowe, pojawiające się na głębokości od kilku do 60 m, na ogół o zwierciadle napiętym¹³.

Wody powierzchniowe są związane głównie z dolinami rzek i ich obniżeniami tworzącymi podmokłości. Cały obszar gminy położony jest w środkowej części zlewni Pilicy, a głównymi rzekami odwadniającymi jest Pilica i jej prawobrzeżne dopływy Czarna Włoszczowska i Ojrzanka. Wody powierzchniowe w postaci podmokłości w obniżeniach wypełnionych torfami oraz gęstej sieci rowów melioracyjnych występują głównie w zachodniej części gminy. Znaczącym elementem wód powierzchniowych są stawy w rejonie Piskorzeńca i Papierni.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1121.) wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 i Nr 267, poz. 2255), w którym zlewnie poszczególnych rzek, przyporządkowano regionom wodnym. Obszar gminy położony jest w regionie wodnym Środkowej Wisły, w obszarze dorzecza Wisły. Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły został określony przepisami Uchwały Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. Plan gospodarowania wodami dorzecza Wisły (M.P. Nr 49, poz. 549).

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych powodują przede wszystkim następujące punktowe i obszarowe źródła zanieczyszczeń:

- zrzuty ścieków z jednostek wiejskich, gdzie budowa wodociągów wyprzedziła budowę sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków – stopień zwodociągowania gminy jest wysoki, brak natomiast wystarczającej ilości sieci kanalizacyjnych i obiektów oczyszczania ścieków;
- ścieki deszczowe spływające z terenów komunikacyjnych, placów utwardzonych i stacji paliw;
- spływy z terenów rolniczych (stosowane w nadmiarze nawozy sztuczne, środki ochrony roślin, nawozy naturalne – obornik, gnojowica);

¹³ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Przedbórz na lata 2018-2021 z uwzględnieniem perspektywy do 2025 r., s. 61.

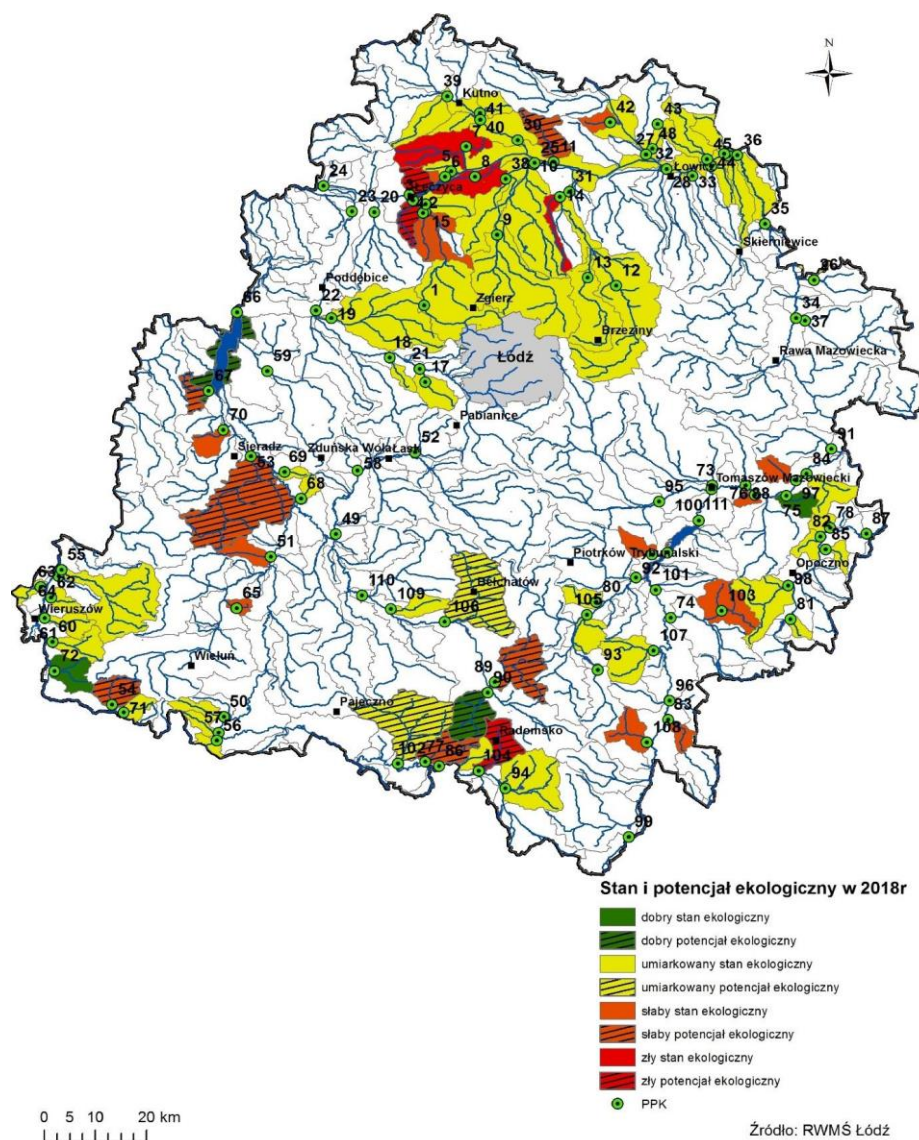
- nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości płynne, nielegalne wykorzystywanie nie eksploatowanych studni jako szamb powodujące bezpośrednie zanieczyszczenie całych poziomów wodonośnych.

W Gminie Przedbórz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2007 roku przebadano odcinki rzeki Pilicy i jej dopływów - Pilica jest jedną z najczystszych rzek województwa łódzkiego.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (pmś) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 88 z późn. zm.). Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji właściwego organu inspekcji ochrony środowiska.

Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego jcwp w województwie łódzkim w 2018 roku¹⁴

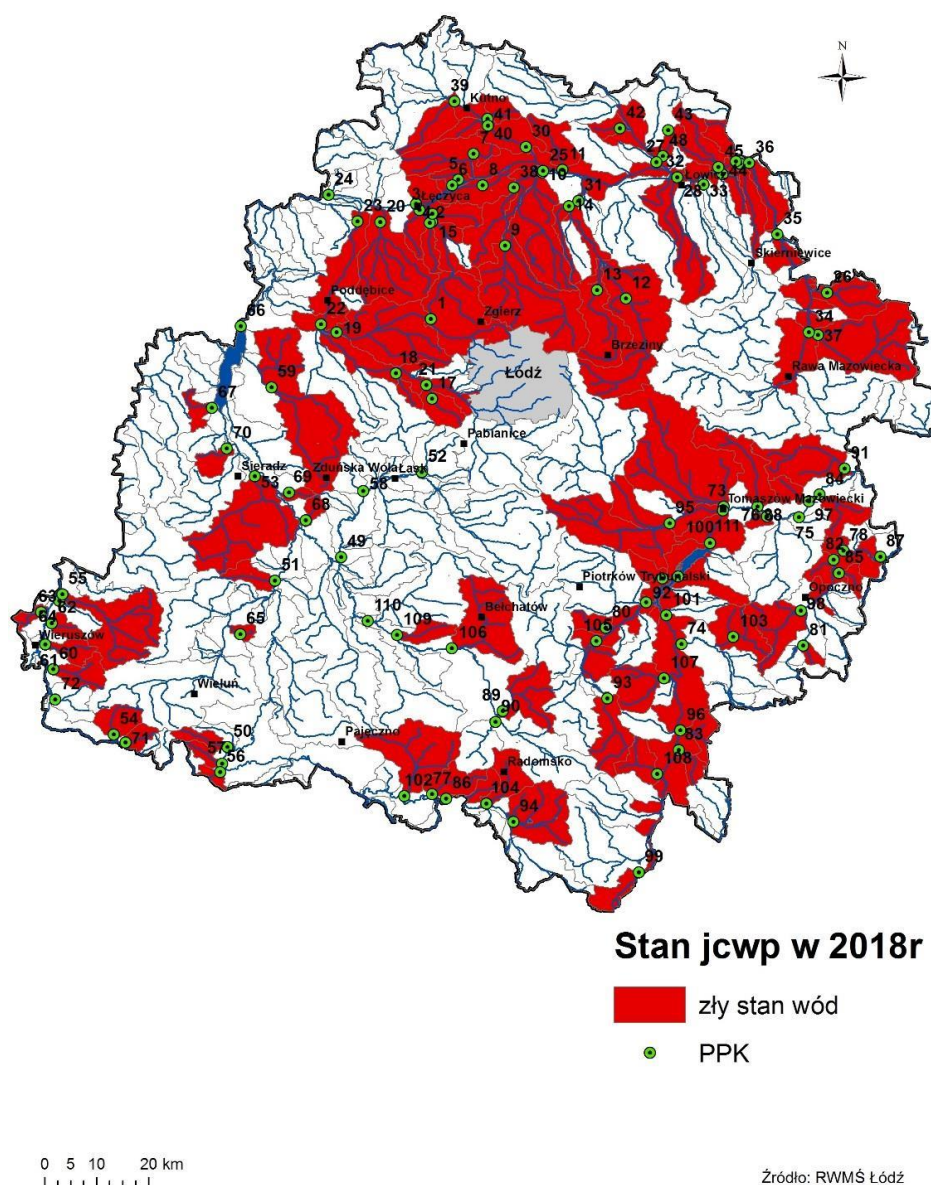
¹⁴ https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/raporty/stan_srodowiska_2020_lodzkie.pdf

Badania przeprowadzono w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, badawczego oraz monitoringu obszarów chronionych w 112 reprezentatywnych punktach pomiarowo – kontrolnych, z czego 110 ppk zlokalizowanych było na rzekach, natomiast 2 ppk na zbiornikach zaporowych. Informacje o stanie/potencjale ekologicznym, jak również klasie stanu chemicznego uzyskano dla 111 jcwp (89 – naturalne, 22 – sztuczne lub silnie zmienione jednolite części wód powierzchniowych). Na podstawie badań prowadzonych w 2018 roku na 112 jednolitych częściach wód powierzchniowych w województwie łódzkim oceniono łącznie 100 jcwp. Dla 12 jednolitych części wód powierzchniowych na podstawie badań prowadzonych w ramach programów monitoringowych nie uzyskano wyniku końcowej klasyfikacji. Stan ekologiczny oraz potencjał ekologiczny w zdecydowanej większości jcwp jest niezadowolający. Poniżej stanu i potencjału ekologicznego dobrego znajduje się blisko 95% przebadanych jednolitych części wód powierzchniowych. Podsumowując ocenę stanu oraz

potencjału ekologicznego, więcej ocen pozytywnych otrzymały wody dorzecza Odry. Na podstawie badań monitoringowych zrealizowanych w roku 2018 stan chemiczny ustalono dla 87 jednolitych części wód powierzchniowych. Badania w ramach monitoringu diagnostycznego i/lub operacyjnego przeprowadzone zostały w reprezentatywnych punktach pomiarowo – kontrolnych. Wśród ocenionych pod kątem chemicznym 7 jcwp osiągnęło stan chemiczny dobry, natomiast dla 80 jcwp ustalono stan chemiczny poniżej dobrego.

Klasyfikacja stanu chemicznego jcwp w województwie łódzkim¹⁵

¹⁵ Tamże.

W ujęciu dorzeczy ogólna klasyfikacja stanu wód w 2018 roku dla jednolitych części wód powierzchniowych, w których badania zostały zrealizowane przedstawia się następująco: sytuacja wód w obu dorzeczach, zarówno w dorzeczu Wisły, jak również w dorzeczu Odry jest zła, ponieważ w żadnej ocenianej jednolitej części wód powierzchniowych nie stwierdzono dobrego stanu wód. Na 112 monitorowanych jcwp w 4 jcwp stwierdzono dobry stan / potencjał ekologiczny, a w 7 jcwp dobry stan chemiczny, lecz ze względu na brak oceny chemicznej, bądź nieokreślenie stanu/ potencjału ekologicznego nie było możliwe określenie stanu wód dla tych jednolitych części wód powierzchniowych.

O złej ocenie jednolitych części wód powierzchniowych w większości przypadków zdecydowała ocena stanu / potencjału ekologicznego, a w dużej mierze – ocena elementów biologicznych. Reakcja organizmów w sposób kompleksowy oddała wpływ oddziałujących na jcwp zakłóceń oraz interakcji. Niekorzystne warunki tlenowe oraz występowanie dużych stężeń substancji biogennych powodowały eutrofizację, negatywnie oddziałując na organizmy żywe i skutkując obniżeniem oceny stanu / potencjału ekologicznego. Ocena chemiczna potwierdziła zły stan wód badanych jcwp. W województwie łódzkim przeważa presja komunalna i rolnicza, natomiast w ośrodkach przemysłowych wyraźnie zaznacza się presja zakładów produkcyjnych, związana ze zrzutem ścieków i poborem wody. Analizując przyczyny złego stanu jcwp, należy podejść do każdej jednolitej części wód powierzchniowych indywidualnie oraz rozpatrywać specyficzny dla niej rozkład presji i zdolności samooczyszczania się wód. Spośród 100 ocenionych w 2018 roku jednolitych części wód powierzchniowych 82 stanowiły naturalne jcwp, natomiast 18 – sztuczne lub silnie zmienione. Dla żadnej jednolitej części wód powierzchniowych zarówno naturalnej, jak i sztucznej bądź silnie zmienionej nie udało się określić dobrego stanu ogólnego, we wszystkich jcwp został nadany zły stan wód.

Założenie planistyczne Strategii są zgodne z ustaleniami dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt. 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Zgodnie z art. 315 pkt 1) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, jednym z dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami są plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza. Dokumenty te stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości¹⁶.

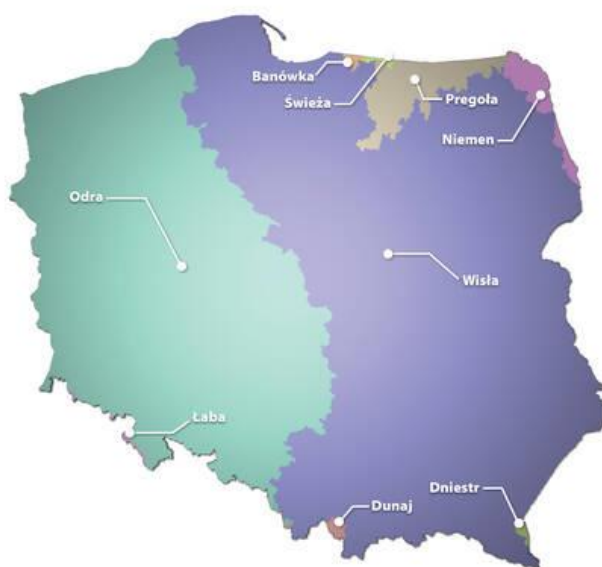
Dokumenty te są poddawane przeglądowi i aktualizacji cyklicznie co 6 lat. W związku z tym, w 2020 r. rozpoczęły się prace nad drugą aktualizacją planów gospodarowania wodami dla następujących obszarów:

1. obszar dorzecza Wisły obejmujący, oprócz dorzecza Wisły znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, również dorzecza Słupi, Łupawy, Łeby, Redy

¹⁶ <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-informacje-ogolne>

oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na wschód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Wiślanego;

2. obszar dorzecza Odry obejmujący, oprócz dorzecza Odry znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także dorzecza Regi, Parsęty, Wieprzy, Ucker oraz pozostałych rzek uchodzących bezpośrednio do Morza Bałtyckiego na zachód od ujścia Słupi, a także wpadających do Zalewu Szczecińskiego
3. obszar dorzecza Dniestru;
4. obszar dorzecza Dunaju;
5. obszar dorzecza Banówki;
6. obszar dorzecza Łaby;
7. obszar dorzecza Niemna;
8. obszar dorzecza Pregoly,
9. obszar dorzecza Świeżej.

Dla dorzecza Wisły Plan gospodarowania wodami wszedł w życie 17.02.2023 r. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4.11.2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły¹⁷. Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy to jedno z najważniejszych dokumentów planistycznych w gospodarce wodnej, których projekty są opracowywane i aktualizowane co 6 lat przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Stanowią one podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasady gospodarowania nimi. Służą także koordynowaniu

¹⁷ <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/300>

działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.

Mapa hydrologiczna gminy Przedbórz¹⁸

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym w dorzeczu Wisły: Od dnia 23 marca 2023 r. obowiązują zaktualizowane plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, przyjęte: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 2739)¹⁹.

Gmina Przedbórz położona jest na obszarze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie znajduje się w zasięgu zlewni następujących jednolitych części wód:

¹⁸ <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

¹⁹ <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/rok/2022/pozycja/2739>

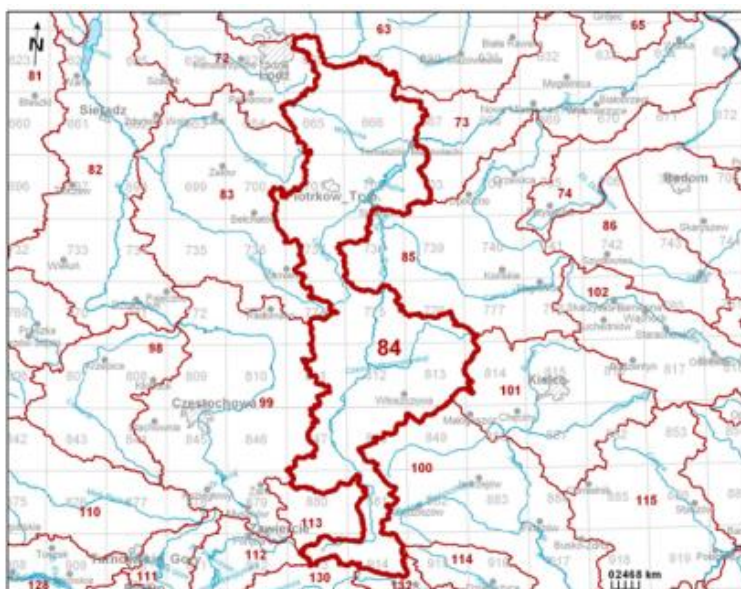
1) Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów, RW2000112545399;
- Struga Strzelecka, RW2000062543529;
- Czarna, RW20000625429;
- Ojrzanka, RW200010254369.
- Czarna od Plebanki do Barbarki, RW2000062544799;

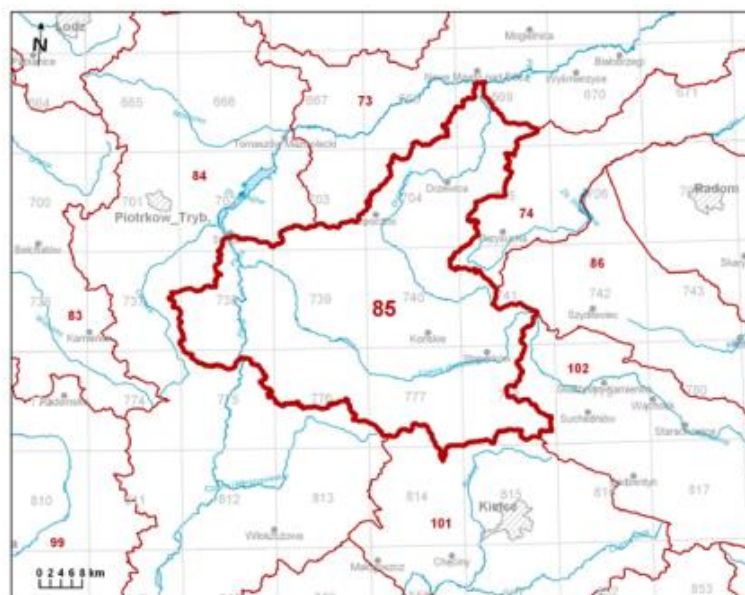
2) Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- PLGW200084;
- PLGW200085.

**Jednolite części wód podziemnych na których zlokalizowana jest gmina
Przedbórz²⁰**

²⁰ <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-80-99/4395-karta-informacyjna-jcwpd-nr-85/file.html>

Mapa zagrożenia powodziowego²¹

Na podstawie map zagrożenia powodziowego o godłach arkuszy: M-34-028-B-d-3, M-34-028-D-b-1, M-34-028-D-b-1, M-34-028-D-a-4, M-34-028-D-c-2, M-34-029-C-c-3, M-23-029-D-c-2, M-34-029-A-c-3, M-34-028-D-c-2 ustalono, że teren gminy Przedbórz znajduje się w zasięgu występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla zalewu wodą Q1 % i dla zalewu wodą Q10 % od rzeki Pilica i rzeki Czarna.

Obszary szczególnego zagrożenia to:

- Obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;
- Obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- Obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 stanowiące działki ewidencyjne;
- Pas techniczny²².

²¹ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMZIP

²² Ustawa Prawo wodne art. 16.

Tereny znajdujące się na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu zgodnie z Prawem wodnym. Zagospodarowanie nie może naruszać m.in. ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi i środowiska, utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym. Lokalizacja nowych obiektów budowlanych oraz gromadzenia ścieków na powyższych obszarach wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy Prawo wodne. Aktualnie obowiązujące Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym nie zawierają szczegółowych zapisów dotyczących gminy Przedbórz

Ochrona powierzchni ziemi

Hałas

Zanieczyszczenie środowiska naturalnego człowieka hałasem uzależnione przede wszystkim od ruchu drogowego i jest on głównym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego środowiska. Poziom hałasu wywoływanego ruchem pojazdów na przestrzeni ostatnich lat nasila się, z uwagi na coraz większą liczbę użytkowników dróg, w tym tranzytu. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB. Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

Jednym z bardziej determinujących czynników jakości środowiska jest hałas rozumiany jako dźwięki niepożądane, uciążliwe, szkodliwe. Może on wywierać niekorzystny wpływ na zdrowie człowieka, świat zwierzęcy i roślinny, a jego szkodliwość zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania. Hałas występuje powszechnie, zwłaszcza wzdłuż tras komunikacyjnych, obiektów przemysłowych i usługowych o charakterze wytwórczym. Na terenie gminy nie ma stałego punktu pomiarowego, jednak można przyjąć, że głównymi jego źródłami są:

- hałas komunikacyjny,
- zakłady produkcyjne, usługowe, działalność rolnicza,
- eksploatacja powierzchniowa.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach oraz poprzez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych jeśli zostały przekroczone.

W 2022 r. została wykonana ocena poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa łódzkiego na podstawie pomiarów wykonanych przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ), a okresowe badania poziomów tych pól prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z art. 123 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 54). Głównym celem pomiarów, zrealizowanych w ramach monitoringu PEM, jest ustalenie wartości natężenia pola elektromagnetycznego w środowisku i ewentualne określenie obszarów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Od 2021 roku, monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2020 r. poz. 2311). Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach PMŚ dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448) i obowiązują od początku 2020 roku. Rozporządzenie to określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności poprzez wskazanie zakresów częstotliwości pól elektromagnetycznych oraz wartości dopuszczalnych parametrów fizycznych dla poszczególnych tych zakresów. Zgodnie z

obowiązującym rozporządzeniem, minimalna wartość dopuszczalna dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem (80 MHz – 40 GHz) wynosi 28 V/m²³.

Zakresy częstotliwości pól elektromagnetycznych, dla których określa się parametry fizyczne charakteryzujące oddziaływanie pól elektromagnetycznych na środowisko oraz dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności

Parametr fizyczny Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego		Składowa elektryczna E (V/m)	Składowa magnetyczna H (A/m)	Gęstość mocy S (W/m ²)
1	0 Hz	10000	2500	ND
2	od 0 Hz do 0,5 Hz	ND	2500	ND
3	od 0,5 Hz do 50 Hz	10000	60	ND
4	od 0,05 kHz do 1 kHz	ND	3 / f	ND
5	od 1 kHz do 3 kHz	250 / f	5	ND
6	od 3 kHz do 150 kHz	87	5	ND
7	od 0,15 MHz do 1 MHz	87	0,73 / f	ND
8	od 1 MHz do 10 MHz	87 / f ^{0,5}	0,73 / f	ND
9	od 10 MHz do 400 MHz	28	0,073	2
10	od 400 MHz do 2000 MHz	1,375 × f ^{0,5}	0,0037 × f ^{0,5}	f / 200
11	od 2 GHz do 300 GHz	61	0,16	10

Oznaczenia:

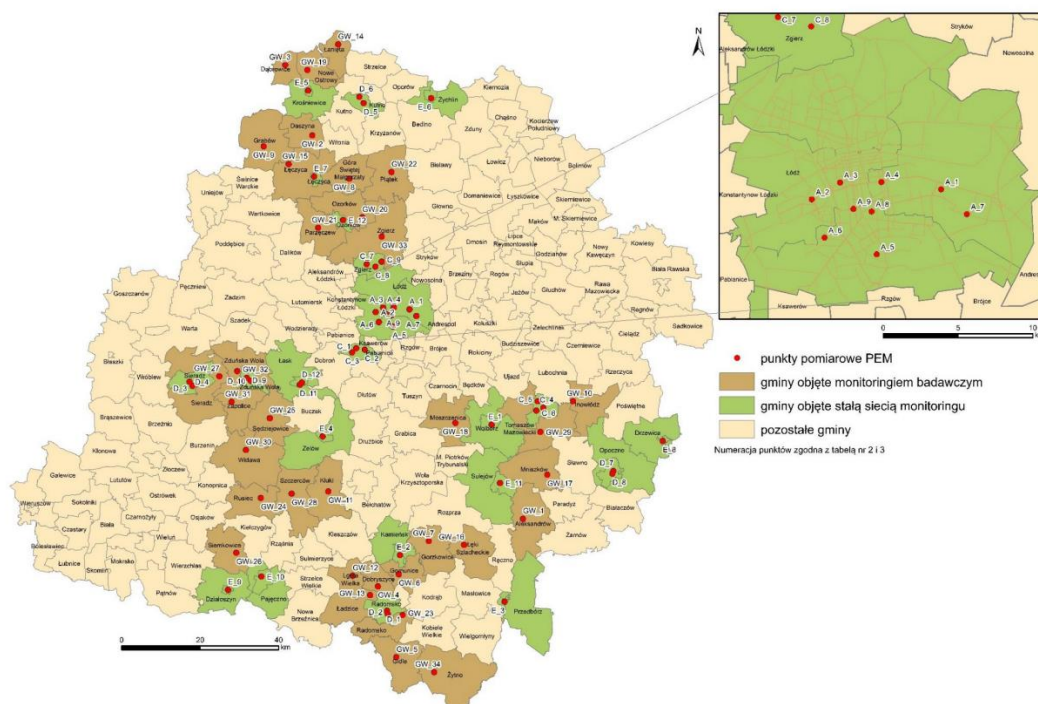
f- wartość częstotliwości pola elektromagnetycznego z tego samego wiersza kolumny „Zakres częstotliwości pola elektromagnetycznego”.

ND – nie dotyczy.

W województwie łódzkim, w ramach stałej sieci monitoringu dla cyklu 2021-2022 w roku 2022 zostały wyznaczone następujące miasta do wykonania pomiarów pól elektromagnetycznych:

- Łódź – 9 punktów pomiarowych,
- Pabianice, Tomaszów Mazowiecki, Zgierz – po 3 punkty pomiarowe,
- Kutno, Łask, Opoczno, Radomsko, Sieradz, Zduńska Wola – po 2 punkty pomiarowe,
- Żelów, Krośnice, Żychlin, Łęczyca, Drzewica, Pajęczno, Działoszyn, Wolbórz, Sulejów, Kamieńsk, **Przedbórz**, Ozorków – po 1 punkcie pomiarowym.

Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu PEM w 2022 roku w podziale na stałą sieć monitoringu i monitoring badawczy w województwie łódzkim²⁴

Na terenie gminy znajdują się stacje²⁵:

Nadajniki telefonii komórkowej na obszarze gminy²⁶:

Przedbórz, Łódzkie

ul. Mostowa 38A - komin kotłowni

Plus ID: BT33915

GSM900 LTE1800 LTE2600 LTE900 UMTS900.

Orange ID: 3455 (N!)

GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800.

T-Mobile ID: 23994 (N!)

GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800

²⁴

file:///C:/Users/Bartosz%20Supe%C5%82/Desktop/Ocena_PEM_za_rok_2022_w_woj_%C5%82%C3%B3dzkim.pdf

²⁵ <https://si2pem.gov.pl/>

²⁶

<http://beta.btsearch.pl/?dataSource=locations&network=&standards=&bands=¢er=51.085477%2C19.866202&zoom=14>

Przedbórz, Łódzkie

ul. Radomszczańska 72 - maszt TSR Emitel.

T-Mobile ID: 28020 (N!)

GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 LTE900 .

Orange ID: 88017 (N!)

GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 UMTS900.

Ludwików - gm. Przedbórz, Łódzkie, własna wieża

Orange ID: 88201 (N!)

GSM900 LTE800.

T-Mobile ID: 26965 (N!)

wieża Orange

GSM900 LTE800.

Play ID: RDM4407

wieża Orange

GSM900 LTE1800 LTE2100 LTE800 UMTS900.

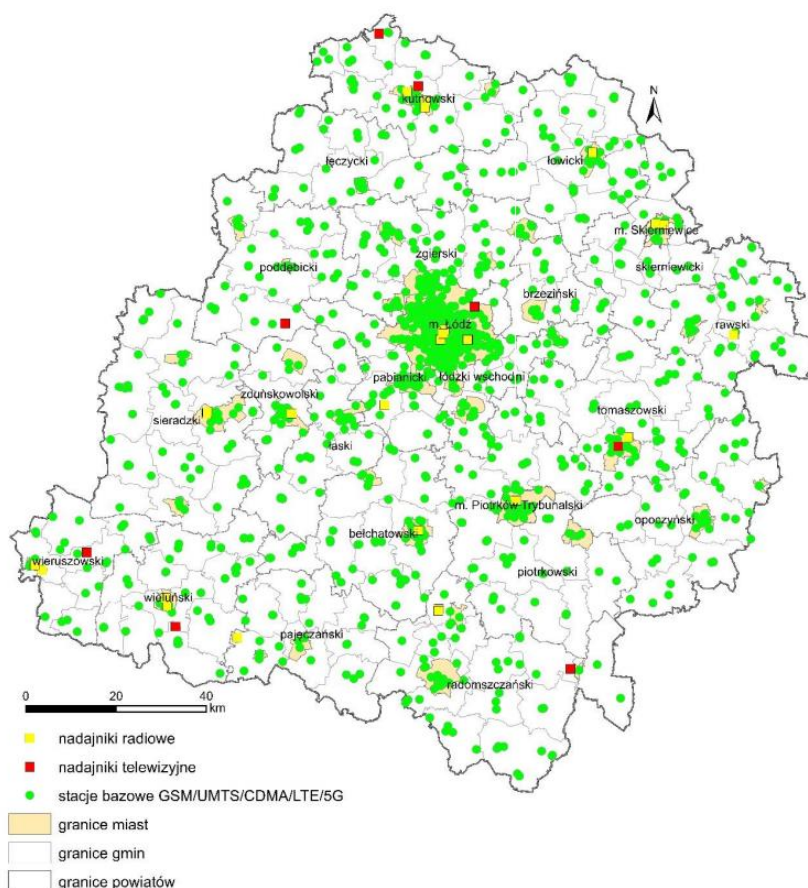
Rozmieszczenie źródeł promieniowania

elektromagnetycznego (na podstawie wydanych pozwoleń radiowych przez Urząd

Komunikacji Elektronicznej – stan na grudzień 2022 r.) na terenie województwa

łódzkiego²⁷

²⁷ Tamże.

Podsumowanie

Po analizie istniejącego stanu środowiska możliwe jest wskazanie problemów środowiskowych występujących w poszczególnych sektorach. Zidentyfikowane problemy zestawiono w tabeli poniżej.

Ocena stanu środowiska gminy Przedbórz wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Ochrona ziemi i gleb, gospodarka odpadami oraz inne problemy	Wody powierzchniowe i podziemne
❖ na stan powietrza atmosferycznego na obszarze gminy Przedbórz znaczący wpływ ma lokalna emisja	❖ rozwój ruchu drogowego potęguje emisję hałasu zwłaszcza w bliskości dróg,	❖ Braki w sieci kanalizacji sanitarnej obszarze wiejskim,

pyłów i gazów z indywidualnych kotłowni lokalnych, ❖ wymagający stan nawierzchni dróg lokalnych, ❖ potrzeba dalszych inwestycji w zakresie termomodernizacji budynków prywatnych i wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, ❖ w okresie letnim występuje emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, ❖ duża liczba starych, nieekologicznych źródeł ciepła, ❖ potrzeba poprawy parametrów technicznych niektórych dróg zwiększają emisje zanieczyszczeń, ❖ potrzeba rozbudowy w infrastrukturze ciągów pieszo – rowerowych, ❖ potrzeba zwiększenia odnawialnych źródeł energii. ❖ Znaczący wzrost natężenia ruchu drogowego.	❖ brak rozwiązań proekologicznych w gminie np. energooszczędne oświetlenie uliczne, ❖ niezadowalający stan świadomości ekologicznej, ❖ dzikie wysypiska śmieci na terenach leśnych.	❖ niski stopień oczyszczania ścieków, ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Stan techniczny szamb nie jest do końca znany. Skanalizowany jest tylko obszar miejski oraz miejscowość Wola Przedborska, ❖ brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi, ❖ wśród źródeł zanieczyszczeń wód podziemnych można wyliczyć szczególnie: komunalne: „dzikie wysypiska”, ścieki, zrzut ścieków, ujęcia wód podziemnych oraz rolnicze: nawozy, pestycydy i środki ochrony roślin, gnojownie przy gospodarstwach rolnych, składowanie obornika bez płyt obornikowych, ❖ zagrożenia powodziowe - zagrożone są przede wszystkim obszary dna doliny Pilicy.
--	---	---

Określenie, analiza i ocena potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Przewiduje się, że brak realizacji zamierzeń projektowanego dokumentu przyczyniłby się do poniższych zmian:

- 1) Pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - a) Zmniejszenie ryzyka związanego z ingerencją w walory krajobrazowe i przyrodnicze w gminie związane z zagospodarowywaniem miejsc cennych przyrodniczo,
 - b) Brak zewnętrznych inwestorów, którzy poprzez plany budowy terenów inwestycyjnych zakłóciłby obszary cenne przyrodniczo, leśne, rolnicze,
 - c) Realizacja wskazanych proekologicznych projektów.
- 2) Negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - a) Ograniczenie realizacji inwestycji poprawiających efektywność energetyczną, brak inwestycji w odnawialne źródła energii,
 - b) Brak rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - c) Konieczności inwestycji w infrastrukturę drogową na terenie gminy, gdyż niska jakość dróg potęguje hałas i pylenie,
 - d) Wciąż duża ilość nieekologicznych źródeł ciepła,
 - e) Gospodarka odpadami - likwidacja tzw. dzikich wysypisk,
 - f) Brak zmniejszania się ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy,
 - g) Wymagająca doinwestowania infrastruktura edukacyjna,
 - h) Wymagająca rozbudowy infrastruktura sportowa i rekreacyjna,
 - i) Konieczność wdrożenia e – usług publicznych.

Analiza powyższych czynników mających zarówno negatywny, jak i pozytywnych wpływ na rozwój gminy w zakresie środowiskowym i społecznym dobitnie pokazuje, iż znaczenie tych pozytywnych dla rozwoju gminy jest kluczowe. Aspekty pozytywne są de facto związane ze zjawiskami mogącymi mieć negatywny wpływ na środowisko cenne przyrodniczo, choć sama strategia w działaniach operacyjnych przewiduje także podjęcia kroków chroniących ten niewątpliwą atutu gminy, jakim jest jej środowisko naturalne.

Brak realizacji celów zapisanych z projekcie analizowanego dokumentu pozytywnie wpłynie na walory środowiskowe głównie w trakcie realizacji inwestycji. Niemniej jednak należy rozpatrywać temat w szerszym spektrum działań, ze względu na to iż, jeśli gmina wycofa się z realizacji inwestycji takich jak termomodernizacja czy kanalizacja nie będzie w trakcie budowy niekorzystnych oddziaływań, ale konsekwencje będą jeszcze gorsze, zjawisko niskiej

emisji, smog, wysokie koszty ogrzewania budynków, zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gleb.

Należy mieć na uwadze, iż gmina Przedbórz jest obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją, co oznacza konieczność podejmowanie szybkich działań, które mają odwrócić ten negatywny trend. Rezygnacja z planowanych celów i projektów inwestycyjnych, społecznych będzie miała bardzo negatywne daleko idące konsekwencje. Wskazane projekty są konieczne do poprawy jakości życia mieszkańców, są ważne dla rozwoju gminy, zachowania jej tożsamości, w tym przyrodniczej i kulturowej. Można zdecydowanie skonstatować, iż brak podjęcia się realizacji projektów dotyczących poprawy stanu dróg, wymianą źródeł ciepła w budynkach, budową kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków, termomodernizacji, wymianą źródeł ciepła, instalacjami odnawialnych źródeł energii, dbałości o walory przyrodnicze, w tym rekreację i turystykę wiejską przyczyni się do zmniejszenia atrakcyjności gminy zarówno dla mieszkańców, przedsiębiorców jak i dla turystów.

Zaplanowane projekty o charakterze inwestycyjnym mogą mieć chwilowo negatywny wpływ na otoczenie zewnętrzne ze względu na realizację samego procesu inwestycyjnego. W konsekwencji jednak zaproponowane działania mają za cel poprawę jakości życia i dbałość o środowisko przyrodnicze. Założenie strategii są zgodne z dokumentami wyższego rzędu w zakresie zachowania spójności i zgodności z celami środowiskowymi w wymiarze krajowym i europejskim.

Projekty nieinwestycyjne mają także ważną rolę polegającą na podnoszeniu świadomości, prewencji, profilaktyce. Kluczowy jest tutaj także kontekst środowiska, jego zrozumienia, nowego podejścia do mitygacji i zapobiegania zmianom klimatu. Edukacja ekologiczna jest niezwykle cenna zarówno dla dzieci, jak i dorosłych w każdym wieku.

Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko

Stanowisko w zakresie możliwych oddziaływań na środowisko zaprezentowane zostało poprzez analizę zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, które są przewidziane do realizacji w ramach niniejszej strategii. Przeprowadzanie procesu inwestycyjnego niektórych z nich będzie wymagało precyzyjnych działań, tak aby zminimalizować potencjalnie negatywny wpływ na środowisko, w tym oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo oraz na: ludzi, faunę i florę, a także zabytki i dobra materialne. Zakres potencjalnych oddziaływań będzie zdefiniowany zakresem inwestycji, jego lokalizacją. Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w strategii na obecnym dużym poziomie ogólności, przy braku

dokumentów wykonawczych jest bardzo trudne. Część z planowanych projektów o charakterze infrastrukturalnymi będzie wymagała przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W przypadkach, kiedy projekty będą realizowane na istniejących lokalizacjach tak jak remonty dróg, termomodernizacje budynków, nie ma ryzyka zwiększenia istniejącego oddziaływania na środowisko. Niektóre działania mogą mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter tymczasowy. Jak wynika z przeprowadzonej wcześniej analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień strategii, a także z analizy wariantowej (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstępnie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze, szczególnie pod względem społecznymi i gospodarczym, niż wystąpienie ewentualnych oddziaływań środowiskowych. Dlatego też w odniesieniu do zadań dokonano charakterystyki typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków dla środowiska.

Poniżej przeprowadzono analizę pod kątem przyrodniczym wszystkich zadań zapisanych w strategii.

Nazwa zadania: Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy	
Opis	Zgodnie z realizacją pakietu klimatycznego Polska i gminy są zobowiązane do redukcji emisji CO₂, likwidacji źródeł niskiej emisji, przechodzenia z paliwa konwencjonalnego na odnawialnego źródła energii, termomodernizację obiektów - docieplenia ścian, dachów, wymianę instalacji wewnętrznych. Poprawa jakości powietrza, ochrona atmosfery to kluczowe obszary wymagające szybkiej interwencji w naszym kraju. Na poziomie gminy tym ważniejsze jest promowanie ekologicznych źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii. Jest to konieczne do przeciwdziałania mającemu bardzo negatywny wpływ na nasze zdrowie zjawisku niskiej emisji. Ponadto Unia Europejska w ramach tzw. polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wskazała istotne postulaty: Najważniejsze cele na 2030 r.: - ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.)

	- zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5% Planowane projekty obejmować będzie głęboką termomodernizację docieplenia, wymianę stolarki okiennej, drzwiowej, wymianę źródeł ciepła na ekologiczne, wymianę i budowę oświetlenia wewnętrznego i ulicznego zgodnie z zaleceniami wynikającymi z audytów energetycznych oraz audytów oświetleniowych. Planowane prace będą dotyczyć w szczególności budynków użyteczności publicznej oraz budynków prywatnych, jeśli dostępne fundusze będą przewidywać takie wsparcie, zakup sprzętu w celu kontroli jakości powietrza.
Wpływ na środowisko	W czasie prac nastąpią czasowe utrudnienia, ruch ciężkiego sprzętu, hałas, pylenie oraz przemieszczanie mas ziemi. Uciążliwości te będą czasowe i nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska.

Nazwa zadania: Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne

Opis	Projekt zakłada przeprowadzenie wymiany starych, nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie gminy. Wiele z tych budynków wymaga także termomodernizacji, co w rezultacie przyczyni się do znacznego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń, poprawy efektywności energetycznej obiektów oraz oszczędności w ich funkcjonowaniu. Projekt będzie miał również pozytywny wpływ na ochronę powietrza i środowiska naturalnego. Istotnym aspektem jest również fakt, że dzięki realizacji tego projektu nastąpi redukcja emisji szkodliwych gazów cieplarnianych, co przyczyni się do bardziej zrównoważonego i przyjaznego dla środowiska gminy. Wprowadzenie nowoczesnych, bardziej ekologicznych źródeł ciepła będzie miało korzystny wpływ na jakość powietrza, zdrowie mieszkańców oraz ogólną jakość życia w regionie. Projekt ma na celu stworzenie bardziej ekologicznego i zrównoważonego środowiska dla mieszkańców gminy poprzez modernizację i efektywne wykorzystanie energii w budynkach jednorodzinnych. Jest to ważny krok w kierunku ochrony środowiska, oszczędzania energii i redukcji negatywnego wpływu na klimat, co przyniesie długoterminowe korzyści dla społeczności lokalnej.
Wpływ na środowisko	Czasowe utrudnienia z korzystania z budynku podczas montażu, krótkotrwały hałas. Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Nazwa zadania: Drogi - remonty, modernizacje, przebudowy rozbudowy, budowy, dróg gminnych i wewnętrznych

Opis	Gmina planuje inwestycje związane z infrastrukturą drogową. Układ drogowy na terenie gminy jest przeciążony poprzez zwiększające się z roku na rok natężenie ruchu, co sprawia, że stan nawierzchni dróg lokalnych wymaga ciągłych modernizacji i remontów. Ponadto ważnym aspektem jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Planowane są bieżące prace modernizacyjne obejmujące poprawę nawierzchni dróg lokalnych, w zależności od potrzeb, budowy, przebudowy, w tym także chodników, dróg dla rowerów, budowa parkingów dla samochodów, rowerów, budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych.
Wpływ na środowisko	W czasie prac nastąpią czasowe utrudnienia, ruch ciężkiego sprzętu, hałas, pylenie oraz przemieszczanie mas ziemi. Uciążliwości te będą czasowe i nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska.

Nazwa projektu: Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej

Opis	W ramach projektu planowane jest budowa sieci kanalizacji zbiorczej w wybranych miejscowościach w gminie. Aktualnie w na obszarze gminy kanalizacja obejmuje tylko miasto Przedbórz i miejscowość Wola Przedborska. Realizacja projektu będzie oddziaływać pozytywnie na korzyści społeczno – ekonomiczne takie jak: • poprawa stanu uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej, • zmniejszenie marginalizacji terenów wiejskich, • poprawa standardu życia mieszkańców obszarów wiejskich, poprawa stanu infrastruktury technicznej. W celu uporządkowania gospodarki ściekowej na obszarze gminy, konieczne będzie przeprowadzenie prac obejmujących budowę nowej infrastruktury. Projekt przyczyni się do zwiększenia odsetka ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków oraz do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy.
Wpływ na środowisko	W czasie prac nastąpią czasowe utrudnienia, ruch ciężkiego sprzętu, hałas, pylenie oraz przemieszczanie mas ziemi. Uciążliwości te będą czasowe i nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska.

Nazwa zadania: Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Opis	Polska jest pierwszym i jedynym krajem w Unii Europejskiej, która podjęła wyzwanie wycofania z użytkowania wyrobów zawierających azbest. Od 2009 r. realizujemy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu do 2032 r. Główne cele Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 to: - usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; - minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju; - likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. W ramach projektu planowane jest sukcesywne usuwanie wyrobów
-------------	--

	azbestowych w budynków prywatnych na terenie gminy poprzez zdjęcie, składowanie i usunięcie wyrobów azbestowych.
Wpływ na środowisko	Czasowe utrudnienia z korzystania z budynku, wjazdu związane z konieczności demontażu i wywozu elementów azbestowych.

Nazwa projektu: Słoneczna energia w Gminie Przedbórz - kolejne etapy

Opis	Poprawa jakości powietrza, ochrona atmosfery to kluczowe obszary wymagające szybkiej interwencji w naszym kraju. Na poziomie gminy tym ważniejsze jest promowanie ekologicznych źródeł ciepła, stosowanie odnawialnych źródeł energii. Jest to konieczne do przeciwdziałania mającemu bardzo negatywny wpływ na nasze zdrowie zjawisku niskiej emisji. Ponadto Unia Europejska w ramach tzw. polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 wskazała istotne postulaty: Najważniejsze cele na 2030 r.: - ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.) - zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%. Planowane są działania w stosunku do budynków gminnych oraz budynków prywatnych. Planuje się projekty polegające instalacjach OZE dedykowanych produkcji energii elektrycznej i ciepłej na własne potrzeby obejmujące pompy ciepła, solary, fotowoltaikę.
Wpływ na środowisko	Czasowe utrudnienia z korzystania z budynku podczas montażu, krótkotrwały hałas. Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Nazwa zadania: Doposażenie placówek oświatowych

Uzasadnienie	Poprawa jakości kształcenia ogólnego w zakresie wsparcia kompetencji uczniów zgodnych z listą poniżej jest ważna z punktu widzenia rozwoju dzieci i młodzieży: porozumiewania się w języku ojczystym; porozumiewania się w językach obcych; kompetencji matematycznych i podstawowych kompetencji naukowo-technicznych; kompetencji informatycznych; umiejętności uczenia się; kompetencji społecznych i obywatelskich; inicjatywności i przedsiębiorczości; świadomości i ekspresji kulturalnej. Wymienione kompetencje kluczowe uważane są za jednakowo ważne, ponieważ każda z nich może przyczynić się do samorealizacji i udanego życia w społeczeństwie wiedzy. Istotnym elementem nauczania eksperymentalnego jest obecnie szczególnie istotne, ponieważ pozwala na wykształcenie się u uczniów cech, które nie są pobudzane za pomocą kształcenia teoretycznego, tj. kreatywność, ciekawość poznania nowych zagadnień. W ramach projektu zwiększy się dostęp do usług edukacji, zwłaszcza w zakresie dostępu do sprzętu mającego na celu wsparcie kompetencji ogólnych, stanowiących fundament do nauczania eksperymentalnego. Zakupione środki trwałe będą odpowiadać na potrzeby nauczania w dziedzinach kluczowych, dzięki temu uczniowie będą mogli w łatwiejszy i efektywniejszy
---------------------	--

	sposób zrozumieć i zapamiętać otrzymywaną wiedzę. Wzrost aktywności fizycznej u dzieci i młodzieży jest bardzo ważny, ponieważ z badań UNICEFU wynika, że polskie dzieci tyją najszybciej w Europie i w ciągu ostatniej dekady liczba osób z nadwagą podwoiła się.
Opis	Planowane jest doposażenie placówek edukacyjnych w sprzęt komputerowy, pomoce dydaktyczne do nauki języków obcych i pozostałych kompetencji kluczowych, w tym sprzęt do nauczania eksperymentalnego, doświadczalnego. Ponadto planuje się organizację dodatkowych zajęć z zakresu kształtowania kompetencji kluczowych wśród uczniów. Kompetencja jest kombinacją wiedzy, umiejętności i przyjmowanej postawy. Kompetencje kluczowe to kompetencje, które wspierają rozwój osobisty, włączanie w życie społeczne, aktywne obywatelstwo i możliwość znalezienia zatrudnienia. Planowane działania będą obejmować: promowanie i wdrażanie wolontariatu w szkołach, wsparcie młodzieżowych inicjatyw obywatelskich, Kształtowanie postaw nastawionych na przedsiębiorczość, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z terenów wiejskich, zapewnienie wsparcia dla uczniów poprzez stypendia, wsparcie procesów planowania kariery ze względu na zmieniające się potrzeby rynku pracy w szczególności uczniów klas starszych szkół podstawowych (prowadzenie doradztwa zawodowego), wsparcie, organizacja pozalekcyjnych kół naukowych i zainteresowań, np. warsztaty teatralne, fotograficzne, kursy języków obcych, kółko teatralne, zajęcia plastyczne, zajęcia rozwijające oraz wyrównujące nauka gry na instrumentach, robotyka, programowanie itp.
Wpływ na środowisko	W czasie prac nastąpią czasowe utrudnienia. Uciążliwości te będą czasowe i nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska.

<u>Nazwa projektu:</u> Poprawa stanu infrastruktury oświatowej	
Opis	Poprawa stanu infrastruktury oświatowej jest kluczowa dla zapewnienia wysokiej jakości edukacji i odpowiednich warunków nauki dla uczniów. Należy mieć tutaj na uwadze zarówno bazę stricte oświatową, jak również przyszkolną infrastrukturę sportową. Planowane zadania inwestycyjne będą obejmować m.in.: budowę, rozbudowę lub modernizację obiektów szkolnych, w tym o charakterze sportowym i rekreacyjnym m.in. boiska, place zabaw, siłownie i inne, oświetlenie obiektów sportowych, budowę zaplecza socjalnego przy obiektach sportowych, doposażenie obiektów sportowych oraz sportowców (np. piłki, materace, stroje sportowe itp.).
Wpływ na środowisko	W czasie prac nastąpią czasowe utrudnienia, ruch ciężkiego sprzętu, hałas, pylenie oraz przemieszczanie mas ziemi. Uciążliwości te będą czasowe i nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska.

Nazwa projektu: Zagospodarowanie turystyczne, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Opis	Planowana jest realizacja inwestycji mających na celu rozbudowę infrastruktury nad zalewem i w dolinie Pilicy dla celów turystyki i rekreacji. Celem długofalowym jest zagospodarowanie terenu wokół zalewu w Przedborzu poprzez budowę kompleksu - rekreacyjno - sportowego. Gmina stawia na rozwój zalewu i zamierza inwestować w jego rozwój. Przewiduje się budowę nowej infrastruktury sportowej m.in. skatepark, ścieżka rowerowa, park linowy, itp.
Wpływ na środowisko	Utrudnienia związane z transportem materiałów budowanych, zajęciem przestrzeni publicznych. Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Nazwa projektu: Rewitalizacja przestrzeni na obszarze gminy i miasta Przedbórz

Opis	W ramach projektu planuje się Kompleksowe projekty odnoszące się do wszystkich sfer: materialno-przestrzennej, społecznej, gospodarczej oraz środowiskowej poprzez: a) przebudowę, prace konserwatorsko-restauratorskie, remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych; b) prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, modernizację prowadzące do przywrócenia lub nadania obiektom nowych funkcji, wraz z możliwością zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji celu projektu; c) zagospodarowanie przestrzeni publicznej, w szczególności tworzenie lub modernizacja terenów zielonych (np. parki, parki kieszonkowe, skwery, zieleńce), inwestycje w przestrzeń publiczną związane z adaptacją miast do zmian klimatu w celu zmniejszenia tzw. miejskiej wyspy ciepła (np. zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej i nowe nasadzenia drzew) lub adaptacją tych przestrzeni do potrzeb starzejącego się społeczeństwa (np. wprowadzanie elementów małej architektury, w szczególności ławek z oparciami, ogólnodostępnych toalet publicznych, ogólnodostępnych punktów poboru wody, usuwanie barier architektonicznych, podnoszenie poziomu bezpieczeństwa).
Wpływ na środowisko	W czasie prac nastąpią czasowe utrudnienia, ruch ciężkiego sprzętu, hałas, pylenie oraz przemieszczanie mas ziemi. Uciążliwości te będą czasowe i nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska.

Nazwa zadania: Promocja gminy - Podniesienie atrakcyjności Gminy Przedbórz

Opis	Gmina zamierza kontynuować i rozwijać aktywność w obszarze promocji, organizacji wydarzeń, festynów. Są one ukierunkowane na promocję gminy, integrację mieszkańców i gości odwiedzających gminę. Zadanie przewiduje szeroki katalog możliwych działań wśród nich można wymienić organizację festynów, pikników i innych wydarzeń o charakterze kulturalnym i rozrywkowym. Udział gminy w wydarzeniach o charakterze wojewódzkim i ogólnopolskim. Planowane działania będą obejmować: - organizację cyklicznych imprez turystyczno – kulturalnych,
-------------	---

	- współpracę przy opracowaniu i przygotowaniu przewodników, map, folderów turystycznych, - wspieranie inicjatyw turystycznych i organizacji podejmujących działania o charakterze turystycznym, - współpracę z organizacjami turystycznymi, - wykorzystanie dostępnych środków zewnętrznych do finansowania przedsięwzięć turystycznych, - rozwój punktu informacji turystycznej i promocji gminy.
Wpływ na środowisko	Utrudnienia związane z transportem materiałów budowlanych, zajęciem przestrzeni publicznych. Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Nazwa zadania: Informatyzacja usług publicznych

Opis	Cyfryzacja usług publicznych jest potrzebna i ważna, gminy stoją przed wyzwaniem dostosowania swoich urzędów do wymagań i konieczności realizacji części zadań w formie on-line. Jednak część społeczeństwa nadal czuje się wykluczona cyfrowo. W ramach podejmowanych działań będą realizowane szkolenia, doradztwo dla seniorów, niepełnosprawnych, wykluczonych cyfrowo. Planuje się doposażenie jednostek gminnych w sprzęt, a jeśli programy pomocowe to umożliwi być może tak że wsparcie zakupu urządzeń dla mieszkańców, którzy sami nie są w stanie ponieść takiego wydatku. Założeniem jest, aby podnieść jakość wyposażenia jeśli chodzi o urządzenia cyfrowe, o komputery, oprogramowanie i jakość usług elektronicznych oferowanych mieszkańcom. Dodatkowym elementem będzie organizacja szkoleń dla pracowników zakresie wykorzystania i stosowania e-usług.
Wpływ na środowisko	Utrudnienia związane z transportem materiałów budowlanych, zajęciem przestrzeni publicznych. Brak negatywnego wpływu na środowisko.

Nazwa zadania: Rozwój kompetencji pracowników administracji samorządowej i jednostek podległych

Opis	Nieustannie zachodzące zmiany, de facto we wszystkich sferach życia, wymuszają na jednostkach konieczność stałego podnoszenia poziomu wykształcenia, ciągłego poszerzania swoich kompetencji, w celu przystosowania się do zmiennej i nieprzewidywalnej rzeczywistości, a także sprawnego wykorzystywania wielu możliwości, jakich dostarczają nowoczesne technologie. Z tym powiązana jest koncepcja <i>uczenia się przez całe życie określana jest obecnie jako lifelong learning</i> i odnosi się do wszelkiej, trwającej przez całe życie, aktywności, mającej na celu rozwój wiedzy i umiejętności w perspektywie osobistej, obywatelskiej, społecznej oraz zorientowanej na zatrudnienie. Szkolenia będą organizowane dla pracowników urzędu i jednostek podległych na podstawie bieżących potrzeb po analizie i rozpoznaniu potrzeb szkoleniowych. Szkolenia będą dotyczyć zarówno aspektów miękkich, kompetencyjnych oraz tych związanych z wykonywaniem obowiązków dotyczące prawa
-------------	---

	zamówień publicznych, prawa budowlanego, gospodarki odpadami, funduszy unijnych.
Wpływ na środowisko	Utrudnienia związane z transportem materiałów budowlanych, zajęciem przestrzeni publicznych. Brak negatywnego wpływu na środowisko.

W zakresie poprawy stanu jakości powietrza należy dążyć do ograniczania emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez eliminację wykorzystania paliw konwencjonalnych w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych. Działania takie pozwolą na eliminację zagrożenia zdrowia ludzi i ograniczą niszczenie fasad budynków.

Działania związane z edukacją ekologiczną i zwiększeniem dostępu do informacji o środowisku mają pośrednio pozytywny wpływ na środowisko, ponieważ kształtowanie postaw proekologicznych odgrywa znaczącą rolę w ramach zapobiegania degradacji środowiska oraz ochrony przyrody.

Przedsięwzięcia wyznaczone do realizacji służą osiągnięciu wytyczonych celów. Podczas wykonywania prac realizacyjnych wystąpią oddziaływania na środowisko o charakterze lokalnym, krótkotrwałym lub chwilowym i mało znaczącym, które nie wywołają pogorszenia się stanu środowiska. Zadania przewidziane do realizacji ani ich skutki nie będą wykraczały swoim zasięgiem poza teren gminy.

▪ **Wpływ na zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego**

Ogólne ustalenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032 wskazują, że jej realizacja nie powinna wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza ani obszaru gminy, ani jej otoczenia. Ograniczając emisję zanieczyszczeń, także niską, która jest najważniejszym problemem, spowoduje się również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w ramach oddziaływania ponadlokalnego. Planowane działania zmierzające do zmniejszenia niskiej emisji i jej uciążliwości będą zdecydowanie pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska. Emisja z obszarów zabudowanych może negatywnie wpływać na zdrowie mieszkańców w przypadku, kiedy istniejąca zabudowa stwarza niekorzystne warunki pod względem warunków przewietrzania. Ważne jest zatem planowanie nowej zabudowy pod kątem zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych, co powinno mieć odzwierciedlenie w poszczególnych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę, że komunikacja także stanowi źródło zanieczyszczeń na terenie gminy, konieczne jest podjęcie działań w zakresie reorganizacji i upłynnienia ruchu samochodowego. Inwestycje z zakresu budowy dróg także mogą wymagać przeprowadzenia osobnej oceny oddziaływania na środowisko. Należy wtedy przy ocenie oddziaływania ciągów

komunikacyjnych na środowisko, przede wszystkim przeanalizować ich wpływ na zdrowie ludzi oraz zabudowę mieszkaniową pod kątem emisji zanieczyszczeń oraz hałasu.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne będzie występowało w trakcie większości prac zaplanowanych do realizacji. Spowodowane będzie ono dodatkową emisją spalin pochodzących z samochodów oraz maszyn używanych do prac, jak również emisją pyłów i gazów powstających w trakcie prac malarskich, spawalniczych oraz remontowych.

Prognozowane oddziaływania wdrożenia ustaleń projektowanego dokumentu są jednoznacznie pozytywne i obejmują:

- na poziomie lokalnym – poprawę jakości powietrza do oddychania,
- na poziomie ponadlokalnym – korzyści wynikające z ograniczenia zużycia energii i wykorzystania lepszych nośników, co przekłada się na mniejszą emisję zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych w miejscach jej wytwarzania.

▪ **Wpływ na środowisko wodne**

Zasoby wodne gminy są cennym zasobem przyrodniczym, a jednocześnie są narażone na degradację ze względu na zanieczyszczenia oraz wyczerpywanie się tych zasobów. Zapisy strategii, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla wód i ziemi, powodowanego budową oczyszczalni i sieci kanalizacyjnej. Przewiduje się, że ich realizacja powinna spowodować uzyskanie oczekiwanych standardów ilości i jakości wód powierzchniowych i podziemnych obszaru.

Zaplanowane w projektowanym dokumencie inwestycje w zakresie budowy sieci kanalizacyjnej powinny poprawić jakość pobieranych wód i utrzymać wysoki stopień oczyszczania ścieków na terenie gminy, a tym samym także zmniejszyć emisję zanieczyszczeń wynikającą z funkcjonowania sieci.

Z dobrą jakością pobieranej wody łączy się rozbudowa sieci kanalizacyjnej, ponieważ od jakości oczyszczonych ścieków wprowadzanych do środowiska zależy jakość wód podziemnych, a tym samym jakość ujmowanych wód dla ludności.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków powinny być w odpowiedni sposób zaprojektowane i wykonane, aby zapewnić dobrą jakość wód wprowadzanych do gruntu.

Cele oraz działania zapisane w strategii w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko.

Przedsięwzięcia w zakresie budowy i modernizacji infrastruktury komunalnej są niewątpliwie proekologiczne i służą ochronie zasobów wód. Na etapie budowy negatywnie mogą oddziaływać w następujący sposób:

- naruszenie powierzchni ziemi,
- wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych mas ziemnych,
- emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych.

▪ Wpływ na ludzi

Realizacja działań zawartych w analizowanym dokumencie będzie wpływać zarówno na zdrowie jak i jakość życia mieszkańców gminy Przedbórz. Oddziaływanie to będzie miało charakter materialny i pozamaterialny. Im większe jest oddziaływanie na środowisko, tym większy jest wpływ na warunki, w jakich żyje człowiek. Szczególnie istotny z punktu widzenia organizmu człowieka jest stan wdychanego powietrza oraz użytkowanej wody. Szkodliwe zmiany w tych komponentach (ich jakości) powodują u ludzi choroby i zaburzenia funkcjonowania organizmów. Wpływ negatywnych czynników środowiskowych na zdrowie ludzi jest uzależnione indywidualnie od ich odporności - często jego skutki ujawniają się dopiero po kilku lub kilkunastu latach. Realizacja działań zawartych w Strategii Rozwoju miasta i Gminy Przedbórz przyczyni się głównie do poprawy jakości życia ludzi. Będzie to efektem przede wszystkim polepszenia jakości powietrza. Na komfort mieszkańców gminy wpłynie też rozwój lub modernizacja sieci drogowej, który przełoży się na poprawę przepustowości dróg, a co za tym idzie skrócenie czasu podróży i rozładowanie emisji równomiernie wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Realizacja zadań z zakresu ograniczania niskiej emisji i zużycia energii (np. poprzez termomodernizację), oprócz poprawy stanu jakości środowiska, w dłuższej perspektywie przyczyni się do uzyskania oszczędności w postaci mniejszych rachunków za energię.

Negatywnie oddziaływanie na ludzi może być związane z działaniami przeprowadzanymi w fazie realizacji inwestycji, mające charakter krótkotrwały, np. prace związane z budową lub remontem obiektów oraz z modernizacją infrastruktury transportowej. Podczas modernizacji sieci komunikacyjnej mogą wystąpić zagrożenia dla ruchu pieszego i samochodowego oraz negatywny wpływ na komfort podróży mieszkańców na skutek zmiany organizacji ruchu. Dodatkowo emisja spalin z maszyn oraz unoszenie się pyłu wpłynie niekorzystnie na jakość powietrza wdychanego przez ludzi. Z pracami budowlanymi często też związana jest emisja hałasu, który przyczynia się do pogorszenia komfortu mieszkańców blisko położonych budynków, powodując m. in. ich stres i pogorszenie samopoczucia. Oddziaływanie to ma jednak charakter krótkotrwały. Z negatywnym oddziaływaniem na ludzi związana jest też późniejsza eksploatacja dróg – liniowe źródła hałasu i zanieczyszczeń powietrza, które będzie oddziaływać w sposób długotrwały.

W celu ograniczenia oddziaływania wyżej opisanych elementów inwestycji na ludzi, należy wziąć pod uwagę odpowiednie prowadzenie robót budowlanych o możliwie najmniejszej emisji hałasu i zanieczyszczeń. W celu ograniczenia emisji hałasu mogącej mieć miejsce w trakcie eksploatacji dróg, należy zastosować nawierzchnie tłumiące hałas lub też ewentualnie ekrany akustyczne. Powinno się także stosować wysokosprawne urządzenia do oczyszczania gazów odlotowych w celu minimalizacji emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Ciągła edukacja społeczeństwa prowadzona w ramach wszelkich kampanii i szkoleń uwrażliwi społeczeństwo na kwestie środowiskowe.

- **Wpływ na powierzchnię ziemi**

Największa ingerencja w strukturę ukształtowania terenu następować będzie podczas prac budowlanych związanych z powstawaniem infrastruktury technicznej oraz sieci komunikacyjnej. Tego typu zmiany są związane z realizacją każdego rodzaju inwestycji budowlanych, uznaje się je więc za nieuniknione w procesie zagospodarowania i postępującej urbanizacji. Negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie zatem miało miejsce w krótkim okresie czasu.

- **Wpływ na zwierzęta**

Pozytywne oddziaływanie na populację zwierząt będą miały realizacje działań, które przyczynią się do ograniczenia zanieczyszczeń dostających się do wód i gleb. Do polepszenia warunków życia i rozwoju zwierząt przyczyni się też poprawa jakości powietrza, na którą ukierunkowana jest część działań zawartych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz. Podwyższanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy (jeśli nauki obejmą zagadnienia typowo przyrodnicze), również przyniesie korzystne efekty dla świata zwierząt, gdyż może się zwiększyć poczucie odpowiedzialności obywateli za stan środowiska naturalnego, które ich otacza.

Negatywna w skutkach dla zwierząt będzie przede wszystkim realizacja inwestycji z zakresu rozwoju infrastruktury transportowej. Może się ona przyczynić do fragmentacji i niszczenia siedlisk, ograniczenia źródeł pokarmu oraz płoszenia zwierząt, a także do izolacji pojedynczych osobników, które będą się bały przekroczyć jezdnię. Ruch samochodowy przyczyni się też do zwiększenia liczby potraconych zwierząt. Kolejnym negatywnym, ale krótkotrwałym oddziaływaniem na zwierzęta będzie realizacja działań polegających na budowie lub modernizacji budynków, która przede wszystkim będzie polegała na płoszeniu zwierząt i zaburzaniu tras przelotów ptaków oraz ewentualnym niszczeniu ich gniazd w budynkach poddawanych remontowi. Istotnym jest, aby przed rozpoczęciem prac wykonać inwentaryzację przyrodniczą w takich obiektach. Proponowane jest także utworzenie siedlisk zastępczych (np. skrzynek dla nietoperzy, albo budek lęgowych) na czas prac remontowo-budowlanych. Należy też wziąć pod uwagę dobór odpowiedniego rodzaju oświetlenia drogowego, który odstraszy nietoperze.

- **Wpływ na rośliny**

Pozytywne oddziaływanie na rośliny będą miały realizacje działań, które przyczynią się do ograniczenia zanieczyszczeń dostających się do wód i gleb. Także poprawa powietrza,

będąca skutkiem wszystkich działań z zakresu ograniczania niskiej emisji, emisji z transportu samochodowego i zużycia energii, przyczyni się do poprawy warunków bytowych roślin. Podwyższanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy również może przynieść korzystne efekty dla świata roślin, gdyż może się zwiększyć poczucie odpowiedzialności obywateli za stan otaczającego ich środowiska naturalnego.

Realizacja wielu działań zawartych w strategii, takich jak remont, modernizacja niestety wiąże się z negatywnym oddziaływaniem na roślinność, ponieważ występuje ona na terenach odkrytych i nie da się wykonać inwestycji infrastrukturalnych bez ingerencji w nią. W trakcie prac budowlanych następuje usuwanie roślinności z miejsc budowy, wycinka drzew, krzewów, co powoduje fragmentację lub niszczenie siedlisk przyrodniczych. Występuje też wykonywanie odwodnień, które wpływają na stosunki wodne, co może niekorzystnie działać na rośliny i siedliska zależne od wód. W trakcie eksploatacji dróg, wzdłuż tras rozprzestrzeniają się obce ekologicznie i geograficznie gatunki roślin, które mogą wypierać gatunki rodzime.

W celu zmniejszenia oddziaływania na środowisko realizacji działań zawartych w strategii, należy ustrzec się od degradacji siedliska oraz cennych gatunków roślin. Aby zminimalizować oddziaływania na rośliny należy maksymalnie ograniczyć wycinkę drzew i krzewów, zapewnić stosunki wodne i ciągi ekologiczne na podobnym poziomie jak dotychczasowy, a w razie zniszczenia siedlisk lub wycinki drzew – wykonać ponowne nasadzenia i odtworzenie siedlisk. Zalecenia te należy uwzględnić także przy budowie innych obiektów.

▪ **Wpływ na klimat**

Wprowadzanie ustaleń Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat lokalny.

▪ **Wpływ na zabytki**

Wszystkie działania zmierzające do poprawy jakości powietrza atmosferycznego przyczynią się do pozytywnego oddziaływania na zabytki, ze względu na ograniczenie emisji szkodliwych związków (np. dwutlenku siarki) do atmosfery, które niszczą elewację budynków i innych obiektów. Oddziaływanie negatywne na zabytki mogą wyrzeć prace budowlane, takie jak modernizacja lub budowa infrastruktury komunalnej, jeśli będą przebiegać przez tereny tych obiektów. Na zabytki negatywne oddziaływanie mają także drgania wynikające z prac budowlanych i użycia ciężkiego sprzętu, a także unoszenie się wtedy pyłu, który zanieczyszcza elewacje budynków.

▪ **Wpływ na dobra materialne**

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz nie zawiera specjalnych, osobnych zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa materialnego gminy (do tego celu służą osobne opracowania, jak na przykład Program Ochrony Zabytków). Działania mające na celu poprawę stanu ogólnego środowiska wpłyną jednak pośrednio także na stan dóbr materialnych.

Poprawa stanu powietrza atmosferycznego, ograniczenie niskiej emisji będzie oczyszczać powietrze i opady atmosferycznego z zanieczyszczeń, co będzie pozytywnie wpływać na tkankę zabudowy.

Także zainwestowanie w infrastrukturę techniczną powinno skutkować podwyższeniem standardów mieszkaniowych.

Działania związane z pracami budowlanymi czy też remontowymi na obiektach traktowanych jako dobra materialne, np. termomodernizacja budynków, również wpłyną pozytywnie na strukturę zabudowy oraz poprawią wygląd estetyczny jednostki.

Ustalenia projektu dokumentu wpłyną więc neutralnie lub korzystnie na dobra materialne.

▪ **Wpływ na krajobraz**

Pozytywnym oddziaływaniem na krajobraz obszarów zabudowanych będzie termomodernizacja budynków i rozbudowy, przebudowy, remonty obiektów. Podczas projektowania inwestycji realizujących zadania zawarte w strategii, należy uwzględnić konieczność wkomponowania planowanych obiektów w krajobraz. Należy również pamiętać o tym, aby nie zaburzyć krajobrazu rolniczego. Prace budowlane/remontowe, poprzez emisję drgań, czy pyłów, mogą zagrozić trwałości konstrukcyjnej tych budynków oraz zanieczyścić ich elewację. Działania, które przyczyniają się do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza pośrednio wpłyną na wygląd zabytkowych obiektów w sposób pozytywny.

Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji;
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Podsumowując można stwierdzić, że zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska i jakości życia mieszkańców.

Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska

Zadania zapisane w projekcie <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032</i>		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Wyzwanie I. I. Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej														
Cel strategiczny 1 – Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej														
	2024-2032	+	+/-	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+/-	+	+
Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej	2024-2032	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Drogi - remonty, modernizacje, przebudowy, budowy, dróg gminnych i wewnętrznych	2024-2032	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Poprawa efektywności energetycznej na terenie gminy	2024-2032	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne	2024-2032	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2024-2032	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Słoneczna energia w Gminie Przedbórz - kolejne etapy	2024-2032	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wyzwanie II. Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych														
Cel strategiczny 2 – Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych														
Promocja gminy - Podniesienie atrakcyjności Gminy Przedbórz	2023-2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Informatyzacja usług publicznych	2023-2030	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wyzwanie III. Wsparcie rozwoju systemu edukacyjnego oraz sportu														
Cel strategiczny 3 - Edukacja, sport														
Doposażenie placówek oświatowych	2024-2032	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Poprawa stanu infrastruktury oświatowej	2024-2032	+	+/-	+	+	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Wyzwanie IV. Rozwój kultury i bogata oferta zagospodarowania czasu wolnego														

Zadania zapisane w projekcie <i>Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032</i>		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
Cel strategiczny 4 - Kultura i organizacja czasu wolnego mieszkańców														
Zagospodarowanie turystyczne, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2024-2032	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Zagospodarowanie turystyczne, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2024-2032	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Wyzwanie V. Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej														
Cel Strategiczny 5. Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej														
Zagospodarowanie turystyczne, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2024-2032	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Zagospodarowanie turystyczne, rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2024-2032	+	+/-	+	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
Wyzwanie VI. Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego														
Cel strategiczny 6 - Bezpieczeństwo publiczne														
Informatyzacja usług publicznych	2024-2032	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, zwłaszcza w trakcie realizacji inwestycji

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Realizacja zaproponowanych w projekcie strategii celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się w większości do poprawy ich jakości. Ewentualnie zadania, które nie mają jeszcze do końca sprecyzowanych szczegółowych lokalizacji mogą w niewłaściwym wariacie doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska. Niemniej jednak należy przyjąć wariant inwestycji najmniej wchodzący w sferę przyrodniczą oraz przyjąć rozwiązania techniczne poprawiające środowisko i niepowodujące jego ubożenia i uszczerbku na jakości. Gmina będzie stać na stanowisku wyboru takich rozwiązań mających za główny cel ochronę przyrody. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy, a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (kanalizacji, infrastruktury drogowej) oraz powietrza atmosferycznego i hałasu (rozbudowa i modernizacja dróg) oraz ochrony zwierząt (termomodernizacje, usuwanie azbestu).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

- wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej, infrastruktura turystyczna),
- zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (przebudowa dróg, budowa kanalizacji, budowa oczyszczalni ścieków).
- przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (modernizacja dróg, budowa ciągów pieszo - rowerowych, sieci kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków) a także siedlisk ptaków i nietoperzy) termomodernizacje i usuwanie azbestu).

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu, co z kolei może się wiązać z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę lokalizacji projektowanego przedsięwzięcia,

- wykonanie działań kompensacyjnych,
- całkowitą rezygnację z inwestycji.

Wybór jednego z rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja założeń strategii z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

▪ racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych
▪ poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. zwiększenie dostępności do sieci kanalizacji sanitarnej oraz zwiększenie ilości przydomowych oczyszczalni ścieków
▪ poprawę bezpieczeństwa pieszych i kierujących
▪ zmniejszenie zagrożenia powodzią i suszą poprzez magazynowanie wód deszczowych
▪ poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych związanych z tzw. niską emisją
▪ zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
▪ wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy Przedbórz

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na Obszary Natura 2000

▪ działania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takiej jak sieć kanalizacji sanitarnej czy modernizacja dróg nie przyczyni się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią krótkotrwałe oddziaływania, które należy w miarę możliwości minimalizować,
▪ działania związane z rozbudową infrastruktury turystycznej są planowane jako rozbudowa istniejącej infrastruktury, sportowej i rekreacyjnej będzie to zlokalizowane w miejscu istniejącej infrastruktury jako jej rozbudowa i unowocześnienie
▪ pośrednie efekty celów rozwoju są w kontekście oddziaływania na obszary Natura 2000 trudne do zdefiniowania – prawdopodobnie ich wpływ będzie minimalny, ale jego charakter – pozytywny

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

- wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzeniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp.
-
- zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter łagodny negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,
-
- wszystkie inwestycje będą planowane w taki sposób by oddziaływanie na różnorodność biologiczną w tym rośliny i zwierzęta było jak najmniejsze
-
- w trakcie realizacji postanowień strategii prowadzone będą prace termomodernizacyjne oraz związane z usuwaniem powłok azbestowych – mogą one przyczynić się do uszkodzenia i zniszczenia gniazd ptasich i terenów siedlisk nietoperzy, działania w tym zakresie zostaną zminimalizowane przez wykonanie ekspertyz poprzedzających inwestycję oraz opracowanie planów przeniesienia ewentualnych terenów siedliskowych
-
- projekt strategii przewiduje szereg działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska.
 - w tym aspekcie ustalenia projektu strategii należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na ludzi

- poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
-
- poprawą świadomości ekologicznej (w tym oszczędzanie wody i prądu, dbałość o ład i porządek),
-
- poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, zwiększony dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej, wprowadzenie usług on-line, zapobieganie wyliczeniu społecznemu, opieka zdrowotna, opieka społeczna, zmniejszenie bezrobocia, poprawa warunków przedsiębiorczości i możliwości inwestowania),
-
- zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu, stworzenie nowych możliwości dla turystów (zagospodarowanie turystyczne).

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na powierzchnię ziemi i krajobraz

- w większości działania zawarte w projekcie strategii dotyczą przestrzeni obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów zadań ma na celu ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne,

- oddziaływanie na krajobraz może mieć miejsce w sytuacji budowy ścieżek rowerowych, czy przebudowie dróg, gdzie krajobraz zostanie zmieniony, niemniej jednak oddziaływanie pozytywne społeczne w tych przypadkach będzie większe niż negatywne

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na klimat

- rozwój ruchu komunikacyjnego na terenie gminy Przedbórz, w tym na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrożnienie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
-
- w wyniku rozwoju i nasilenia promocji gminy i napływu turystów związanych z rozwojem turystyki pieszej, rowerowej, konnej oraz bazy turystycznej, która ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze mogą wystąpić okresowe niekorzystne oddziaływania związane ze zwiększoną ilością zużywanej wody, zwiększoną ilością produkowanych odpadów, a także zwiększoną ilością samochodów na gminnych drogach oraz gwarem turystycznym. Niemniej jednak oddziaływania te będą okresowe sezonowo, i nie będą miały znaczącego wpływu na klimat.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych

- zapisy i plany dotyczące JCWP i JCWPd nie będą miały negatywnego wpływu na ich zasoby, wody powierzchniowe i podziemne nie zmienią się w wyniku realizacji postanowień strategii, w wręcz przeciwnie działania mają na celu ochronę zasobów wodnych poprzez zmniejszenie zrzutu surowych ścieków do rzek i potoków poprzez zwiększenie długości sieci kanalizacji sanitarnej,
-
- projekt strategii zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji, modernizacji sieci drogowej), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych
-
- część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie gminy jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.
-
- realizacja planów zapisanych w projekcie strategii nie wpłynie na możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na terenie dorzecza dla zidentyfikowanych części wód na terenie gminy.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na zasoby naturalne

- projekt strategii zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji, modernizacji sieci drogowej), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie

negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne, jakimi są wody powierzchniowe i podziemne

-
- część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie gminy jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu strategii na zabytki.

- rozwój turystyki i działania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji
-
- oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na kolejnych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności gminy.

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu strategii na dobra materialne

- projekt strategii nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
-
- realizacja ustaleń projektu strategii będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków, poprawa stanu istniejących terenów),
-
- realizacja ustaleń projektu strategii będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania
-
- realizacja postanowień projektu strategii przyczyni się do ochrony dóbr materialnych

Dodatkowo w toku analizy stwierdza się, iż realizacja postanowień projektu strategii:

- nie będzie miała negatywnego wpływu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody oraz cele i przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin;
- nie będzie miała negatywnego wpływu na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody;
- nie będzie miała negatywnego wpływu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych;

- nie wpłynie na możliwość nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na terenie dorzecza dla zidentyfikowanych części wód na terenie gminy Przedbórz;
- nie będzie miała negatywnego wpływu na możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód;
- nie będzie miała negatywnego wpływu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych;
- nie będzie miała negatywnego wpływu na zmieniające się warunki klimatyczne i środowiskowe.

Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne cele

W poniższej tabeli została przedstawiona w sposób syntetyczny – ogólna estymacja możliwego oddziaływania poszczególnych celów zawartych w strategii na elementy środowiska.

Wykonana analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja celów rozwoju gminy może wywoływać zdywersyfikowane oddziaływania pozytywne i negatywne. Strategia na etapie planistycznym ma charakter ogólny i większość planowanych inwestycji jest na obecnym etapie w fazie koncepcyjnej i dopiero będą opracowywane dokumenty wykonawcze w postaci projektów technicznych. W niektórych wypadkach szczegółowe zakresy planowanych działań oraz ich lokalizacja także będą przedmiotem konsultacji i analiz.

Większość przewidzianych do realizacji inwestycji nie wpłynie w sposób zauważalny na środowisko. Pozytywne oceny wynikają ze specyfiki planowanych projektów – spośród celów głównych, tylko realizacja poniższych celów może w trakcie wykonywania zaplanowanych działań wpływać na środowisko. Chodzi tu przede wszystkim o cele dotyczące:

- **Rozwoju infrastruktury publicznej i społecznej;**
- **Rozwoju i promocji funkcji rekreacyjno- turystycznej;**
- **Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej polityki przestrzennej gminy**

Potencjalnie negatywny wpływ będzie miał miejsce tylko w trakcie realizacji inwestycji, natomiast po zakończeniu działań teren zostanie uprzątnięty i przywrócony do stanu poprzedniego. Po realizacji inwestycji w obszarze turystyki i rekreacji potencjalnie może być zwiększony ruch osób, co przełoży się na wpływ na środowisko np. poprzez większą ilość odpadów, większy ruch samochodowy. Właściwa lokalizacja inwestycji będzie minimalizować

ryzyko negatywnych oddziaływań. Jak już wspomniany na obecnym etapie niektóre zadania inwestycyjne nie mają jeszcze sprecyzowanych zakresów i konkretnie wskazanych lokalizacji. Dlatego na etapie przygotowania inwestycji i prac projektowych bardzo ważnym elementem będzie odpowiednie zaplanowanie przebiegu robót budowlanych i ich uciążliwości. W tym obszarze ważna jest zgodność z regionalnymi i lokalnymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego i warunkami korzystania z wód, a także z aktami prawnymi, opiniami i wytycznymi organów nadzorujących inwestycje ekologiczne.

Realizacja Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz nie będzie miała istotnego wpływu na funkcjonowanie terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000.

W przypadku oddziaływania o charakterze negatywnym (w sytuacji nieodpowiedniej lokalizacji) lub czasowo odwracalnie negatywne (podczas realizacji inwestycji), a po wykonaniu inwestycji ułożonej prawidłowo oddziaływanie będzie zdecydowanie pozytywne podstawiono ocenę +/-, czyli określono że inwestycja może przynieść skutki negatywne w czasie realizacji inwestycji oraz pozytywne po jej zakończeniu. Pozostałe cele mają charakter pozytywny.

Przewidywane znaczące oddziaływania celów strategicznych (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące aspekty środowiska

Oznaczenie celów	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Cel strategiczny: Rozwój infrastruktury publicznej i społecznej													
Cel 1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej ochronie środowiska	+	+	+	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+
1.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej dla rozwoju społeczeństwa	+	+	+	+	+	+/-	+	+/-	+	+	+	+	+
1.3 Wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
1.4 Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny: Rozwój przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych													
2.1 Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju działalności gospodarczej, w tym turystyki, rolnictwa	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.2 Efektywny rozwój działalności rolnej, w tym przestrzeganie zasad, technik i metod stosowanych przez rolników i producentów żywności w celu zrównoważonego i efektywnego prowadzenia produkcji rolnej;	+	+	+	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Oznaczenie celów	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
2.3 Wsparcie rozwoju gospodarczego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny: Edukacja, sport													
3.1 Rozwój oferty edukacyjnej dzieci i młodzieży	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.2 Tworzenie warunków dla powstania baz sportowych	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+/-	+	+	+	+
3.3 Poprawa stanu infrastruktury oświatowej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny: Kultura i organizacja czasu wolnego mieszkańców													
Cel 4.1. Wzmacnianie aktywności seniorów w życiu gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel 4.2. Realizacja programów promujących zdrowie oraz zachęcanie mieszkańców do udziału w badaniach profilaktycznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel 4.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Cel strategiczny: Rozwój i promocja funkcji rekreacyjno- turystycznej													
5.1 Podniesienie atrakcyjności Gminy	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
5.2 Wsparcie rozwoju turystyki	+	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+/-	+	+	+	+
Cel strategiczny: Bezpieczeństwo publiczne													
6.1 Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny: System opieki zdrowotnej i pomocy społecznej													
7.1 Wsparcie systemu opieki zdrowotnej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7.2 Wsparcie systemu pomocy społecznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7.3 Ograniczanie negatywnych skutków procesów i zjawisk występujących w gminie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7.4 Wspieranie inicjatyw społecznych	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny: Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej polityki przestrzennej gminy													
8.1 Wsparcie procesu zamieszkania, wsparcie osadnictwa	+	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+
8.2 Wyznaczenie terenów pod inwestycje	+	+	+	+/-	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+
Cel strategiczny: Działania wspierające skuteczne zarządzanie gminą, w tym wdrażanie strategii rozwoju													
9.1 Wysoka jakość i efektywność usług administracji	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9.2 Rozwój e-usług w administracji publicznej	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9.3 Rozwój partycypacji społecznej poprzez skuteczną promocję strategii rozwoju	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: Opracowanie własne

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia – szczególnie w trakcie realizacji inwestycji

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być wynikiem realizacji projektowanego dokumentu

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032, które mogą ewentualnie negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: budowa kanalizacji, jak również przebudowa dróg. Ewentualne negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez prawidłowo sporządzony projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak również eksploatacji.

Do działań ograniczających oddziaływanie można zaliczyć chociażby stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych, jak również odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy. W przypadku realizacji inwestycji drogowych należy unikać barier dla funkcjonowania przyrody jak również ograniczać presję na tereny wrażliwe. Ponadto uwzględnienie w projekcie możliwości budowy ekranów akustycznych oraz rozwiązań poprawiających płynność ruchu może ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła hałasu.

Z uwagi na nieodwracalny charakter przekształceń środowiska należy dokładnie rozważyć lokalizację inwestycji oraz zastosować rozwiązania techniczne przyjazne dla środowiska.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami, każda instalacja spełniać musi określone wymagania w stosunku do środowiska, co wyznacza standardy budowlane i konstrukcyjne.

Przez kompensację przyrodniczą rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesienie, zadrzewienia lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację

przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Warianty kompensacji przyrodniczej powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia negatywnych oddziaływań dla terenów sąsiednich a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej – stwierdza konieczność jej wykonania. Skala wykonanych działań kompensacyjnych zależy od rodzaju wykonanych prac i skali ingerencji w środowisko.

Innym szczególnym przypadkiem kompensacji przyrodniczej, przewidywanym w prawie polskim, jest postępowanie kompensacyjne realizowane w przypadku, gdy przedsięwzięcie, wymagające wydania pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, ma powstać na obszarze, na którym zostały przekroczone standardy, jakości powietrza. Obligatoryjnym warunkiem wydania takiego zezwolenia jest zapewnienie odpowiedniej redukcji ilości wprowadzanych do powietrza gazów lub pyłów powodujących naruszenia tych standardów, wprowadzanych przez inne instalacje zlokalizowane na tym obszarze. Redukcja ilości wprowadzanych do powietrza gazów lub pyłów z innych instalacji powinna być o min. 30% od ilości gazów lub pyłów dopuszczonych do wprowadzania do powietrza przez planowane przedsięwzięcie. Pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza wydane dla innych instalacji objętych postępowaniem kompensacyjnym zostają cofnięte lub ograniczone bez odszkodowania w zakresie, na jaki uczestnicy postępowania wyrazili zgodę. Pozwolenie na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza wydane w wyniku postępowania kompensacyjnego traci ważność, jeżeli nie stanie się ono wykonalne w ciągu dwóch lat od jego wydania.

Działania zbliżone do działań kompensacyjnych wykonuje się także, gdy:

- stwierdzona zostanie szkoda w środowisku (w rozumieniu ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie z dnia 13 kwietnia 2007 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187.) i wydana zostanie decyzja o konieczności przywrócenia stanu środowiska,
- istnieje zagrożenie dla populacji gatunku chronionego (kiedy np. przenosimy populację gatunku zagrożoną przez inwestycję – w chwili obecnej najczęściej dotyczy to roślin i płazów).

Należy pamiętać, że naruszenie stanu siedliska gatunku rośliny lub zwierzęcia chronionego w Europie (Załącznik IV Dyrektywy Siedliskowej) także jest naruszeniem samej

Dyrektywy – potrzeba ich ochrony oraz prowadzenia działań kompensacyjnych wynika, więc nie tylko z prawa krajowego, ale także wspólnotowego.

Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032 jest dokumentem wspomagającym tą strategię, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia związane z brakiem jej realizacji lub niepełną realizacją. W przypadku opracowywania strategii różne warianty kierunków działań i założonych celów ustanawia się na etapie tworzenia dokumentu, kiedy to w porozumieniu z władzami gminy dochodzi się do konsensusu w zakresie planowanego systemu ochrony środowiska oraz zadań i projektów. Powszechnym kryterium wyboru oprócz efektów ekologicznych są względy finansowe. Ważne jest, zatem zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, znalezienie takiego rozwiązania, by przy określonych środkach finansowych uzyskać optymalny efekt ekologiczny. Zaproponowane w projekcie dokumentu działania i zadania zmierzają właśnie do poprawy środowiska i zdrowia mieszkańców gminy oraz stanowią rozwiązania optymalne. Gmina, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju, dokonała wyboru takich założeń, które umożliwią kształtowanie środowiska, jego ochronę lub stanowią pewne metody naprawcze przy jednoczesnym zagwarantowaniu jej stabilnego rozwoju gospodarczego.

Resumując na etapie opracowywania dokumentu spośród licznych założeń alternatywnych zostały wybrane tylko takie, których realizacja umożliwi zrównoważony rozwój gminy.

Proponowane przedsięwzięcia mają pozytywny wpływ na środowisko, dlatego na etapie ich realizacji należy wybrać wariant (lokalizacyjny, konstrukcyjny, technologiczny bądź organizacyjny), który będzie w najmniejszym stopniu negatywnie oddziaływać na środowisko. Ponadto w zależności od lokalnej chłonności środowiska oraz występowania obszarów wrażliwych w rejonie przedsięwzięcia należy rozważyć wariant alternatywny.

Należy również pamiętać, że przedmiotowy dokument przedstawia ogólne propozycje przedsięwzięć i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla wskazanych działań.

Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

W celu wzmocnienia kontroli nad wprowadzaniem zapisów, realizowaniem zaplanowanych inwestycji i zmianami środowiska z tego wynikającymi, gmina ma obowiązek cyklicznie oceniać i monitorować skutki realizacji postanowień projektu w odniesieniu do jego wpływu na środowisko.

Proponuje się, aby wymagany monitoring skutków realizacji omawianego dokumentu strategicznego był przeprowadzany w oparciu o wizję lokalną i inwentaryzację obszaru gminy. Weryfikacja istniejącego stanu wykorzystania terenu, eksploatacji sieci i instalacji oraz obiektów, a także opis wpływu przedsięwzięć na otoczenie pozwoli określić i ocenić ewentualne niekorzystne działania na środowisko, a także przewidzieć w jakim kierunku będą zachodzić dalsze zmiany w środowisku.

Wizję terenową powinno się także wzbogacić o wiedzę z innych dostępnych źródeł. Jako podstawę analizy można wykorzystywać wyniki państwowego monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Państwową Inspekcję Sanitarną, Państwowy Instytut Geologiczny, zapisy strategicznych dokumentów gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz badania prowadzone przez zarządców infrastruktury technicznej.

Ponadto należy wskazać, iż Burmistrz Miasta i Gminy Przedbórz jest organem właściwym w większości przypadków do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz posiada informacje o wydanych pozwoleniach na budowę.

System monitorowania i ewaluacji jest istotnym wymogiem, stawianym dokumentom strategicznym i ma koncentrować się na weryfikacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów strategicznych oceniane mogą być na podstawie kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności i wydajności. Rekomenduje się, aby co dwa lata sporządzić raport z przebiegu wdrażania Strategii, przedstawić występujące ewentualne problemy oraz zaproponować zmiany, które będą podstawą do aktualizacji zapisów Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 – 2032.

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku. Gmina Przedbórz nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032 nie stworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mogłyby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach przedmiotowej strategii ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja dokumentu nie wskazuje na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawą wykonania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko projektu **Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 2024 - 2032** były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie strategii dla gminy Przedbórz. W aspekcie oddziaływań negatywnych istotne było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im. Podstawą przygotowania dokumentu była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze gminy oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Przy sporządzaniu prognozy posługiwano się metodą opisową, która polegała na charakterystyce zasobów środowiska gminy Przedbórz, określeniu stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń. Do opisu posłużono się danymi pochodzącymi z Urzędu Miejskiego oraz z innych jednostek i podmiotów działających na tym terenie. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane również dane zgromadzone przez WIOŚ, GUS, dostępną literaturę tematu oraz ustalenia własne. Zastosowano również metodę analityczną, która polegała na analizie proponowanych kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

Charakter omawianego dokumentu z założenia jest proekologiczny. Jednak realizacja niektórych zamierzeń, jakkolwiek w skali regionalnej uzasadnionych pod względem ekologicznym, w skali lokalnej może skutkować wystąpieniem chwilowych, negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Strategia rozwoju gminy jest najbardziej istotnym dokumentem samorządu gminnego – ogólnym programem działań podejmowanych w gminie, przy wykorzystaniu posiadanych zasobów zmierzających do osiągnięcia założonych celów. Cele, jakie stoją przed gminą zostały określone na podstawie analizy stanu obecnego oraz zestawienia silnych i słabych stron gminy, a także szans, jakie przed nią stoją oraz potencjalnych zagrożeń.

Należy zwrócić uwagę, że konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o konkretne dane projektowe i lokalizacyjne na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Na obecnym etapie projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz, takich danych nie można przedstawić, ponieważ jest to dokument ogólny i strategiczny, zawierający ogólne wytyczne dla gminy, określający ogólne ramy przedsięwzięć planowanych do realizacji na tym terenie.

Należy pamiętać, że działanie na jeden komponent środowiska nie powoduje zmian tylko w tym komponencie. Środowisko należy traktować jako system wzajemnie ze sobą powiązanych elementów, w którym zmiana jednej części wpływa na inną lub na całość systemu.

Zapisy strategii odnoszą się tematycznie m.in. do ochrony środowiska. Ochrony tej nie można rozpatrywać bez zwrócenia uwagi na rolę i kondycję człowieka w tym środowisku. Ochrona poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz infrastruktury, która te komponenty będzie chronić, bądź oczyszczać wpłynie niewątpliwie na zdrowie i bezpieczeństwo człowieka.

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy Przedbórz, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Strategia Rozwoju Gminy, nie zawiera zapisów (ani nie stwarzają możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Strategia jest dokumentem, którego głównym celem jest określenie dla gminy Przedbórz drogi do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Odstąpienie od wdrażania zapisów tych dokumentów oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska.

W przypadku braku realizacji zapisów strategii, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji zaplanowanych działań może się przyczynić do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

Realizacja strategicznych planów nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia takich działań, choć można przypuszczać, że szczegółowe raporty oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji będą wymagać podjęcia takich działań.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Przedbórz na lata 202 - 2032 jest dokumentem wspomagającym ten projekt, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z niepełnej ich realizacji. Sugerowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach strategii mają zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Proponowanie działań alternatywnych dla podanych rozwiązań nie ma zatem uzasadnienia z formalnego i ekologicznego punktu widzenia. Na etapie sporządzania projektów do planowanych inwestycji można prowadzić wariantowanie przy wyborze technologii, zastosowanych materiałów, sposobu wykonania, terminu bądź konkretnego przebiegu prac inwestycyjnych.

Wdrażanie w życie rozwiązań przewidzianych w projekcie strategii wymaga stałego monitorowania realizacji zapisanych w tym dokumencie zadań oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami, a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem, przede wszystkim, władz gminy, które są odpowiedzialne za nadzorowanie wdrażania planów.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy odnoszą się do zapisów dotyczących ochrony środowiska dokumentów w skali regionu i kraju. Przy opracowywaniu dokumentu korzystano i nawiązywano do zapisów zawartych w dokumentach strategicznych wyższego szczebla.